

**“PAŞA Bank” ATSC
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları**

*31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il
Müstəqil auditorun hesabati ilə birlikdə*

MÜNDƏRİCAT

Müstəqil auditorun hesabatı

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabat.....	2
Konsolidasiya edilmiş ümumi gəlir haqqında hesabat.....	3
Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	4
Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	5

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı qeydlər

1. Əsas fəaliyyət	6
2. Hesabatların tərtibatının əsası	6
3. Mühüm mühəsibat uşağı prinsiplərinin icmali	7
4. Mühüm mühəsibat uşağı mühakimələri və ehtimalları	19
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	20
6. Ticarət qiymətli kağızları	20
7. Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	20
8. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	21
9. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	21
10. Banklara verilmiş kreditlər	22
11. Müştərilərə verilmiş kreditlər	22
12. İnvestisiya əmlakı	23
13. Əmlak və avadanlıqlar	23
14. Qeyri-maddi aktivlər	24
15. Digər aktivlər və öhdəliklər	24
16. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	25
17. Müştərilər qarşısında öhdəliklər	26
18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	26
19. Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	26
20. Vergilər	27
21. Kapital	28
22. Təəhhüdələr və potensial öhdəliklər	29
23. Faiz qazandırılan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri və zəmanətlər və akkreditivlər üçün yaradılan ehtiyatlar	30
24. Xalis haqq və komissiya gəliri	31
25. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər	31
26. Risklərin idarə edilməsi	32
27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	41
28. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili	43
29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar	44
30. Kapitalın adekvathlığı	45

Müstəqil auditorun hesabatı

"PAŞA Bank" ATSC-nin səhmdarlarına və idarə Heyətinə

Biz "PAŞA Bank" ATSC-nin və onun törəmə müəssisəsinin 31 dekabr 2012-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri, konsolidasiya edilmiş ümumi gəlir, konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici qeydlərin icmalindən ibarət olan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırlı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazımlı bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında həmin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəy ifadə etməkdir. Biz auditi beynəlxalq audit standartlarına uyğun olaraq aparmışq. Bu standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlər və açıqlamalar barədə audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mühakiməsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlər riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Bu risklər qiymətləndirilərkən auditor müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisənin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsinə aid olan daxili nəzarət elementlərini nəzərə alır, lakin bu zaman müəssisənin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmür. Auditə, həmçinin, tətbiq edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyinin və rəhbərlik tərəfindən edilmiş ehtimalların məntiqiliyinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən ümumilikdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üzrə qiymətləndirmənin aparılması daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2012-ci il tarixinə “PAŞA Bank” ATSC-nin və onun törəmə müəssisəsinin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.

11 mart 2013-cü il

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

	<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	68,526	35,105
Ticarət qiymətli kağızları	6	14,180	24,736
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7	—	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	14,960	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	323,699	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	10	1,000	1,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11	274,141	234,004
İnvestisiya əmlakı	12	2,000	2,000
Əmlak və avadanlıqlar	13	8,900	4,216
Qeyri-maddi aktivlər	14	2,278	1,842
Cari mənfəət vergisi aktivləri	20	—	112
Digər aktivlər	15	11,391	9,442
Cəmi aktivlər		721,075	573,880
Öhdəliklər			
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	16	35,045	30,896
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	17	457,067	371,499
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	18	30,935	14,107
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		484	—
Təxirə salılmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	20	2,327	758
Zəmanətlər və akkreditivlər üçün ehtiyat	23	967	1,404
Digər öhdəliklər	15	5,902	3,388
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	19	—	2,645
Cəmi öhdəliklər		532,727	424,697
Kapital			
Səhmdar kapitalı	21	157,000	123,475
Bölüşdürülməmiş mənfəət		31,178	25,717
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə xalis realizasiya edilməmiş gəlirlər/(zərərlər)		181	(9)
Məzənnə fərqi ehtiyatı		(11)	—
Cəmi kapital		188,348	149,183
Cəmi öhdəliklər və kapital		721,075	573,880

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını Bankın İdarə Heyətinin rəhbərliyi adından imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Fərid Axundov

İdarə Heyətinin Sədri

Şahin Məmmədov

Baş Maliyyə İnzibatçısı, İdarə Heyətinin üzvü

11 mart 2013-cü il

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2012-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>
Faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	34,503	26,817
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9,626	5,966
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	2,100	2,278
Ticarət qiymətli kağızları	1,428	395
Banklara verilmiş kreditlər	352	628
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	132	117
	48,141	36,201
Faiz xərci		
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	(11,416)	(11,059)
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	(1,653)	(459)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	(1,213)	(801)
	(14,282)	(12,319)
Xalis faiz gəliri		
Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə üçün ehtiyat	23	33,859
Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə üçün ehtiyatdan sonra xalis faiz gəliri		(7,338)
		26,521
		19,340
Xalis haqq və komissiya gəliri	24	3,543
Ticarət qiymətli kağızlarından xalis gəlirlər		720
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarından xalis zərərlər		(63)
Xarici valyutadan xalis gəlirlər:		
- diliq əməliyyatları üzrə		4,485
- yenidən qiymətləndirmə üzrə		563
Digər gəlir		35
Qeyri-faiz gəliri		9,283
		7,155
İşçilər üzrə xərclər	25	(7,438)
Ümumi və inzibati xərclər	25	(6,731)
Köhnəlmə və amortizasiya	13,14	(1,310)
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə ehtiyatın geri qaytarılması	23	437
Qeyri-faiz xərcləri		(15,042)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət		20,762
Mənfəət vergisi xərci	20	(4,551)
İl üzrə xalis mənfəət		16,211
		13,359

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ ÜMUMİ GƏLİR HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2012-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>
İl üzrə xalis mənfəət	16,211	13,359
Digər ümumi gəlir		
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə xalis realizasiya edilməmiş gəlirlər/(zərərlər)	237	(11)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə xalis gəlirlərin vergi effekti	20	(47)
Məzənnə fərqi üzrə zərər		(11)
İl üzrə digər ümumi gəlir, vergidən sonra	179	(9)
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	16,390	13,350

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

	<i>Səhmdar kapitalı</i>	<i>Bölgüsdürül- məməş mənfəət</i>	<i>Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətlə kağızları üzrə xalis realizasiya edilməmiş gəlirlər/ (zərərlər)</i>	<i>Məzənnə fərqi ehtiyatı</i>	<i>Cəmi kapital</i>
31 dekabr 2010-cu il	115,407	21,408	—	—	136,815
2010-cu il üzrə xalis mənfəətin səhmdar kapitala yönəldiləməsi (Qeyd 21)	8,068	(8,068)	—	—	—
Elan edilmiş dividendlər (Qeyd 21)	—	(982)	—	—	(982)
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	—	13,359	(9)	—	13,350
31 dekabr 2011-ci il	123,475	25,717	(9)	—	149,183
2011-ci il üzrə xalis mənfəətin səhmdar kapitala yönəldiləməsi (Qeyd 21)	10,750	(10,750)	—	—	—
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğin kapitala yönəldiləməsi (Qeydlər 19 və 21)	2,645	—	—	—	2,645
Səhmdar kapitalın nağd pul vəsaiti hesabına artırılması (Qeyd 21)	20,130	—	—	—	20,130
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	—	16,211	190	(11)	16,390
31 dekabr 2012-ci il	157,000	31,178	181	(11)	188,348

KONSOLIDASIYA EDİLMİŞ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

	<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2012-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faiz		45,257	36,090
Ödənilmiş faiz		(13,786)	(12,166)
Alınmış haqq və komissiya		4,991	3,794
Ödənilmiş haqq və komissiya		(1,846)	(1,376)
Ticarət qiymətli kağızlarından reallaşdırılmış xalis gəlir		540	658
Xarici valyuta ilə diliñ qəməliyyatlarından reallaşdırılmış xalis gəlir		4,485	4,281
İşçilər üzrə xərclər		(6,973)	(5,985)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(6,373)	(4,437)
Alınmış digər əməliyyat gəliri		26	8
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti		26,321	20,867
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma			
Ticarət qiymətli kağızları		10,822	(24,082)
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		9,801	(2,039)
Banklara verilmiş kreditlər		500	2,993
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(46,182)	(52,253)
Digər aktivlər		(2,469)	(104)
Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma)			
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər		3,923	6,886
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		86,055	34,323
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		16,466	7,828
Digər öhdəliklər		1,713	(735)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		106,950	(6,316)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(1,374)	(1,717)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		105,576	(8,033)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar		26,931	(21,156)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(584,590)	(455,795)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının satılması və geri alınmasından gəlirlər		471,741	396,718
Əmlak və avadanlıqların alınması və əvvəlcədən ödəmələr		(4,367)	(5,243)
Qeyri-maddi aktivlərin satın alınması		(723)	(547)
Əmlak və avadanlıqların satınmasından galirlər		9	34
İnvestisiya əmlakının alınması	12	—	(2,000)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(90,999)	(87,989)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhmdar kapitalın nağd pul vəsaiti hesabına artırılması	21	20,130	—
Ödənilmiş dividendlər	21	(982)	(981)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə əldə edilən/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		19,148	(981)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentlərinə valyuta məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		(304)	(784)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis artma/(azalma)		33,421	(97,787)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	5	35,105	132,892
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin sonuna	5	68,526	35,105

1. Əsas fəaliyyət

“PAŞA Bank” (“Bank”) 18 iyun 2007-ci ildə Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq tipli səhmdar cəmiyyət kimi təsis edilmişdir. Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (“ARMB”) 28 noyabr 2007-ci ildə verdiyi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bank əhalidən əmanətlər alır və kreditlər verir, ödənişləri köçürür, valyuta mübadiləsini aparır və kommersiya və özəl müştərilərinə digər bank xidmətlərini göstərir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın Azərbaycanda üç xidmət məntəqəsi (2011-ci il: iki), Gürcüstan Respublikasında bir nümayəndəliyi və bir kommersiya bankı var idi.

Bankın qeydiyyata alınmış rəsmi ünvanı belədir: Azərbaycan, Bakı, AZ1005, Yusif Məmmədəliyev küçəsi, 15.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdarlar	<i>31 dekabr 2012-ci il (%)</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il (%)</i>
Pasha Holding Ltd.	60	60
Ador Ltd.	30	30
Cənab Arif Paşayev	10	10
Cəmi	100	100

Banka ümumi nəzarəti cənab Arif Paşayev həyata keçirir.

17 dekabr 2012-ci ildə Bank qeydiyyata alınmış və ödənilmiş səhmdar kapitalı 35,000 min Gürcüstan larisi olan, bank sektorunda fəaliyyət göstərən “PAŞA Bank Georgia” SC adlı 100%-lik törəmə müəssisəsini təsis etmişdir. 17 yanvar 2013-cü ildə “PAŞA Bank Georgia” SC Gürcüstan Respublikasında bank fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün lisenziya almışdır. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə törəmə müəssisədə kommersiya fəaliyyəti həyata keçirilmirdi.

“PAŞA Bank Georgia” SC-nin rəsmi ünvanı belədir: Gürcüstan, Tbilisi, GE 0108, Rustaveli küçəsi, 15.

Bank və onun törəmə müəssisəsi (birlikdə “Bank”) hazırkı maliyyə hesabatlarında konsolidasiya edilmişdir.

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Ümumi məsələlər

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) əsasında hazırlanmışdır.

Azərbaycan manatı “Paşa Bank” ASC-nin funksional və təqdimat valyutasıdır, çünkü əməliyyatların eksəriyyəti Azərbaycan manatı ilə ifadə edilir, ölçülür və ya maliyyələşdirilir. Digər valyutalarla aparılmış əməliyyatlar xarici valyuta ilə əməliyyatlar kimi uçota alınır.

Bank qeydlərin aparılmasını və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını Azərbaycan manatı ilə və MHBS-na uyğun olaraq həyata keçirməlidir.

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları, xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, min Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilir.

Ədalətli dəyərlər ölçülümiş ticarət və satış üçün mövcud olan qiymətli kağızlar istisna olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilkin maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali

Yenidən təsnif etmə

31 dekabr 2012-ci il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarkən, 31 dekabr 2011-ci il üzrə maliyyə hesabatlarının bəzi maddələri 2012-ci ilin təqdimatına uyğunlaşmaq məqsədilə yenidən təsnif edilmişdir. Yenidən təsnif etmənin səbəbi konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında eks etdirilmiş əməliyyatların mahiyətidir.

2012-ci ilin təqdimatına uyğunlaşmaq məqsədilə 31 dekabr 2011-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda aşağıdakı yenidən təsnif etmələr aparılmışdır.

	<i>Əvvəlki hesabat üzrə (2011)</i>	<i>Yenidən təsnif etmənin nəticəsi (2011)</i>	<i>Yenidən təsnif edilmiş (2011)</i>	<i>Qeydlər</i>
Konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabat				
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə faiz gəliri	1,557	(1,557)	—	a)
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə faiz xərci	(478)	478	—	a)
Valyuta mübadiləsi əməliyyatlarından komissiya gəliri	1,108	(1,108)	—	b)
Valyuta mübadiləsi əməliyyatlarından komissiya xərci	(23)	23	—	b)
Xalis haqq və komissiya gəliri	2,452	(6)	2,446	a), b)
Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından xalis gəlirlər	3,196	1,085	4,281	b)
Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat				
<i>Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti</i>				
Alınmış faiz	37,596	(1,506)	36,090	a)
Ödənilmiş faiz	(12,621)	455	(12,166)	a)
Alınmış haqq və komissiya	3,397	397	3,794	a), b)
Ödənilmiş haqq və komissiya	(945)	(431)	(1,376)	a), b)
Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından reallaşdırılmış xalis gəlir	3,196	1,085	4,281	b)

- a) Müvafiq olaraq, 1,557 min AZN və 478 min AZN məbləğində “Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə faiz gəliri” “Xalis haqq və komissiya gəliri”-nə yenidən təsnif edilmişdir. Buna müvafiq olaraq, konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda, müvafiq olaraq, 1,506 min AZN və 455 min AZN məbləğində “Alınmış faiz” və “Ödənilmiş faiz” “Alınmış haqq və komissiya” və “Ödənilmiş haqq və komissiya”-ya yenidən təsnif edilmişdir.
- b) Müvafiq olaraq, 1,108 min AZN və 23 min AZN məbləğində “Valyutanın çevriləməsi əməliyyatları üzrə komissiya gəliri” və xərci “Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından xalis gəlir”-ə yenidən təsnif edilmişdir. Buna müvafiq olaraq, konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda, müvafiq olaraq, 1,108 min AZN və 23 min AZN məbləğində “Haqq və komissiya” “Xarici valyuta ilə diliñq əməliyyatlarından zərərləri çıxmala realizasiya edilmişən gəlir”-ə yenidən təsnif edilmişdir.

Konsolidasiya prinsipləri

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Bankın və onun törəmə müəssisəsinin 31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il üzrə maliyyə hesabatlarından ibarətdir. Paşa Bankın törəmə müəssisəsinin maliyyə hesabatları Paşa Bank ilə eyni hesabat dövrləri üçün və eyni mühasibat uçotu prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanır.

Bütün qrupdaxılı qalıqlar, əməliyyatlar, gəlir və xərclər tamamilə silinir. Törəmə müəssisə üzrə nəzarət Banka keçdiyi tarixdən törəmə müəssisə tamamilə konsolidasiya edilir. Bank müəssisəsinin əməliyyatlarından fayda əldə etmək üçün həmin müəssisənin maliyyə və əməliyyat siyasetini idarə etmək hüququnu əldə etdiyi andan bu müəssisəyə nəzarət edir. Bank törəmə müəssisə üzərində nəzarəti həyata keçirir.

3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Münasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər

İl ərzində Bank aşağıdakı düzəlişlər edilmiş MHBS və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şəhri Komitəsinin (“BMHŞK”) yeni Şəhrlərini qəbul etmişdir. Bu dəyişikliklərin əsas təsiri aşağıdakı kimi olmuşdur:

7 sayılı MHBS-na düzəliş “Maliyyə alətləri: Açıqlamalar”

Düzəliş 2010-cu ilin oktyabr ayında qəbul edilmiş və 1 iyun 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Düzəliş köçürülmüş maliyyə aktivləri haqqında əlavə məlumatların açıqlanmasını tələb edir ki, Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri həmin aktivlərlə bağlı riski qiymətləndirə bilsinlər. Düzəliş yalnız açıqlamalara aiddir və Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti və ya nəticələrinə təsir göstərmir.

Aşağıdakı standartların təkmilləşdirilməsindən irəli gələn digər düzəlişlər Bankın münasibat uçotu siyasetinə, konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətinə və ya nəticələrinə təsir göstərməmişdir:

- 12 sayılı MUBS “Mənfəət vergiləri”(Düzəliş) – Təxirə salınmış vergilər: Müvafiq aktivlərin bərpa edilməsi
- 1 sayılı MHBS “MHBS-nin ilk dəfə tətbiq edilməsi”(Düzəliş) – Kəskin hiperinflyasiya və müəyyən edilmiş tarixlərin ləğv edilməsi”

Maliyyə aktivləri

İlkin tanıma

39 sayılı MUBS-na uyğun olaraq maliyyə aktivləri müvafiq qaydada mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri, kreditlər və debitor borcları, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər və ya satış üçün mövcud olan maliyyə alətlərinə təsnif edilir. Maliyyə aktivləri ilk olaraq qeydə alınanda, ədalətli dəyərlə ölçülür. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilməyən investisiyalar əks etdirilərkən, onların ədalətli dəyərlərinə əməliyyatla birbaşa əlaqəsi olan xərclər əlavə edilir. Bank maliyyə aktivlərini ilkin tanıma zamanı təsnifləşdirir və sonra aşağıda təsvir olunan müəyyən hallarda maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edə bilər.

Tanıma tarixi

Maliyyə aktivlərinin bütün müntəzəm alışları və satışıları alqı-satqı tarixində, yəni Bank aktivi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatlarına qanunvericiliklə və ya bazar razılışmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılması tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması daxildir.

Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilən maliyyə aktivləri “mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri” kateqoriyasına daxil edilir. Maliyyə aktivləri ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi o halda təsnif edilir ki, onlar yaxın zamanda satılmaq məqsədilə alınmışdır. Törəmə alətlər ədalətli dəyərlə əks etdirilir və ədalətli dəyəri müsbət olanda aktivlər, mənfi olanda isə öhdəliklər kimi uçota alınır. Törəmə alətlərin ədalətli dəyərində dəyişikliklər Xalis ticarət gəlirinə daxil edilir. Valyuta svopunda Bank bir valyutada müəyyən məbləği ödəyir və digər valyutada müəyyən məbləği alır. Valyuta svopları üzrə hesablaşmalar əsas etibarı ilə ümumi məbləğdə aparılır.

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar

Müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli və müəyyən müddəti olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləri Bankın onları ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlamaq niyyəti və imkanı olanda, Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilir. Qeyri-müəyyən müddətdə saxlanması nəzərdə tutulan investisiyalar bu sinfə daxil edilir. Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Gəlir və zərərlər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda investisiyalar dəyərsizləşəndə, habelə amortizasiya prosesində əks etdirilir.

3. Mühüm mühəsibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Kreditlər və debitor borcları

Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda dövr etməyən, müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar dərhal və ya qısa müddətdə satılmaq üçün nəzərdə tutulmur, ticarət qiymətli kağızları kimi təsnif edilmir və ya satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları kimi göstərilmir. Belə aktivlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir. Belə aktivlər üzrə gəlir və xərclər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda kreditlər və debitor borcları uçotdan çıxarıldıqda və ya qiymətdən düşdükdə, eləcə də amortizasiya prosesində əks etdirilir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri yuxarıda göstərilən heç bir sinfə daxil olmayan və ya satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilməmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. İlkin tanımından sonra satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə ölçülür və bu zaman gəlir və xərclər investisiyanın tanınması dayanana və ya investisiyanın dəyərsizləşməsi müəyyən edilənədək digər ümumi gəlir kimi əks etdirilir. Belə halda əvvəl digər ümumi gəlirin tərkibində əks etdirilmiş məcmu gəlir və ya zərər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda yenidən təsnif edilir. Bununla bərabər effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faizlər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir.

Ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi

Hər hesabat tarixində aktiv bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə və ya dilerin müəyyən etdiyi qiymətlərə (uzunmüddətli mövqe üçün alıcının qiyməti və qısamüddətli mövqe üçün saticının qiyməti) istinadən satışla əlaqədar xərclər çıxılmadan müəyyən edilir.

Aktiv bazarda alınıb-satılmayan bütün digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu cür metodlara xalis cari dəyər metodları, bazarda müşahidə edilən qiymətləri olan oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisə, opsonların qiymətləndirilməsi modeli və digər qiymətləndirmə modelləri daxildir.

Qarşılıqlı əvəzləşdirmə

Bank maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanın netto əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivi realizasiya etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və konsolidas iya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Bu adətən əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəliklər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnif edilməsi

Satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edilən qeyri-törəmə maliyyə aktivi yaxın zamanda satılmaq məqsədilə artıq saxlanılmırsa, o aşağıdakı hallardan birində mənfiət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarıla bilər:

- yuxarıda göstərilmiş kreditlər və debitor borcları anlayışına uyğun olan maliyyə aktivi bu halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyətində və qabiliyyətində olsun;
- digər maliyyə aktivləri yalnız nadir hallarda satıla bilən və ya ödəniş tarixinə qədər saxlanılan aktivlər kimi yenidən təsnif edilə bilər.

Kreditlər və debitor borcları tərifinə uyğun gələn satıla bilən aktivlər kimi təsnif edilmiş maliyyə aktivləri o halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onları yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinə qədər saxlamaq niyyətində və ya qabiliyyətində olsun.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif etmə tarixində ədalətli dəyərlə yenidən təsnif edilir. Mənfiət və ya zərərdə tanınmış gəlir və ya zərər ləğv edilmir. Yenidən təsnif etmə tarixində maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri, müvafiq olaraq, onun yeni dəyəri və ya amortizasiya edilmiş dəyəri olur.

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, ARMB-dan alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmışla) və ödəmə müddəti verildiyi tarixdən etibarən doxsan gündən artıq olmayan və müqavilə yüklülüyündən azad olan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər daxildir.

“Repo” və əks “repo” razılaşmaları

Qiymətli kağızların satılması və geri alınması razılaşmaları (“repo” razılaşmaları) təminatlı maliyyələşdirmə əməliyyatları kimi əks etdirilir. “Repo” razılaşmaları əsasında satılmış qiymətli kağızlar konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir. Tərəf-müqabil müqavilə şərtlərindən və ya qəbul edilmiş təcrübədən irəli gələrək həmin qiymətli kağızların satılması və ya yenidən girov qoyulması hüququna malik olduqda, “repo” razılaşmaları əsasında girov qoyulan qiymətli kağızlar kimi yenidən təsnif edilir. Müvafiq öhdəliklər kredit təşkilatlarına və ya müştərilərə ödəniləcək məbləğlərin tərkibində təqdim olunur. Geri satılma (əks “repo”) razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar əhəmiyyətli olanda konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca hesab və ya, şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitləri və ya pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və müştərilərə verilmiş kreditlər kimi əks etdirilir. Satış qiyməti ilə geri alış qiyməti arasında fərq faiz hesab olunur və təsirli gəlirlilik metodundan istifadə etməklə “repo” razılaşmalarının müddəti ərzində hesablanır.

Borc vəsaitləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər, kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər və müştərilər qarşısında öhdəliklər daxildir. İlkin tanımından sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərlə, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gəlir və zərərlər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda borclar silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimalına dair obyektiv sübutların olub-olmamasını müəyyən etmək üçün Bank hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupu yalnız və yalnız aktiv ilk dəfə əks etdirildikdən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu olanda (baş vermiş “zərər hadisəsi”) və ya bu zərər hadisəsi (və ya hadisələri) maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupundan göznlənilən və etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilən pul vəsaitləri hərəkətlərinə təsir göstərəndə dəyərsizləşmiş hesab edilir. Dəyərsizləşmənin sübutlarına borcalanın və ya borcalanlar qrupunun mühüm maliyyə çətinlikləri ilə rastlaşması, faizlərin və ya əsas məbləğin ödənilməsi öhdəliklərini pozması, yüksək müflisləşmə və ya digər maliyyə yenidənqurması ehtimalı ilə qarşılaşmasına dair sübutlar, habelə müşahidə edilən bazar məlumatları əsasında qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətində ölçülsə bilən azalmaya (misal üçün vaxtı keçmiş ödənişlərin səviyyələrində dəyişikliklərə və ya aktivlər üzrə zərərlərlə uzaşan iqtisadi şəraitlərə) dair sübutlar daxildir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər, banklara və müştərilərə verilmiş kreditlər

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ucotta alınan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərlə, banklara və müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı Bank əvvəlcə fərdi olaraq mühüm maliyyə aktivləri üçün fərdi və fərdi olaraq mühüm olmayan maliyyə aktivləri üçün məcmu şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutların olub-olmamasını qiymətləndirir.

Bank mühüm olub-olmamasından asılı olmayıaraq fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olmaması qərarına gələrsə, həmin aktivləri analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onların dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsini məcmu şəkildə aparır. Dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyərsizləşmə zərərləri əks etdirilmiş aktivlər dəyərsizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilmir.

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Dəyərsizləşmə zərərlərinin çəkilməsinin obyektiv sübutu olarsa, zərərin məbləği aktivlərin balans dəyəri ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri (hələ çəkilməmiş gələcəkdə gözlənilən kredit zərərləri nəzərə alınmadan) arasında fərqli kimi ölçülür. Aktivin balans dəyəri ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalır və zərərin məbləği cari ilin mənfəətində eks etdirilir. Faiz gəlirləri azaldılmış balans dəyəri üzrə, aktiv üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmağa davam edir. Kreditlər və müvafiq ehtiyat kreditin qaytarılmasının realistik perspektivləri olmayanda və bütün təminat reallaşdırıldıqda və ya Bankın mülkiyyətinə keçidkə silinir. Əgər növbəti ildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində artır və ya azalırsa, əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərəri ehtiyat hesabında düzəliş aparmaqla eks etdirilir. Gələcək silinmə sonradan bərpa edilirsə, bərpa məbləği konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişen faiz dərəcəsi ilə verilmişdir, dəyərsizləşmə zərərinin ölçülümsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması, girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsinin mümkün olub-olmamasından asılı olmayıaraq, girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəfləri çıxmaqla girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitləri hərəkətlərini eks etdirir.

Dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri Bankın daxili kredit reytingləri sistemi əsasında qruplara bölünür və bu zaman aktivin növü, iqtisadi sektor, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin xüsusiyyətləri nəzərə alınır.

Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri qrupu üzrə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətləri bu qrupa daxil olan aktivlərin kredit riski xüsusiyyətləri ilə analoji xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üzrə zərərlərə bağlı tarixi məlumat əsasında müəyyən edilir. Zərərlərə bağlı tarixi məlumatda həmin məlumatın aid olduğu illərdə təsir göstərməmiş cari şəraitlərin təsirini eks etdirmək və keçmiş müddətin hazırda mövcud olmayan şəraitlərinin təsirini istisna etmək məqsədilə müşahidə edilən cari bazar məlumatı əsasında düzəlişlər edilir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişikliklərin qiymətləndirmələri hər il üçün müşahidə edilən bazarda müvafiq məlumatlardakı dəyişiklikləri (misal üçün işsizlik səviyyəsi, daşınmaz əmlakın qiymətləri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusunda dəyişikliklər və ya qrupun çəkdiyi zərərləri və ya onların həcmi) eks etdirən digər amilləri) eks etdirir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş metod və fərziyyələr müntəzəm qaydada yenidən baxılır ki, qiymətləndirilmiş zərərlər faktiki nəticələr arasındakı fərqlər azaldılsın.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları üçün Bank hər hesabat tarixində investisiya və ya investisiyalar qrupunda dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olub-olmamasını qiymətləndirir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları kimi təsnif edilən kapital investisiyaları ilə bağlı obyektiv dəyərsizləşmə sübutlarına investisiyanın ədalətli dəyərinin ilkin dəyərindən əhəmiyyətli və ya sürəkli şəkildə aşağı düşməsi daxildir. Dəyərsizləşmə sübutları mövcud olanda məcmu zərər – əvvəl cari ilin mənfəətində eks etdirilmiş investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla alış dəyəri ilə cari ədaletli dəyər arasındaki fərqli kimi ölçülür – konsolidasiya edilmiş digər ümumi gəlirin tərkibindən çıxarılır və konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabat vasitəsilə bərpa edilmir, onların dəyərsizləşmədən sonra ədaletli dəyərinin artması konsolidasiya edilmiş digər ümumi gəlirin tərkibində eks etdirilir.

Borc alətləri satış üçün mövcud olan alətlər kimi təsnif ediləndə dəyərsizləşmə amortizasiya hesablanması dəyərlə uçota alınan maliyyə aktivləri ilə eyni prinsiplərə qiymətləndirilir. Gələcək faiz gəliri azaldılmış balans dəyərinə əsaslanır və dəyərsizləşmə zərərinin ölçülümsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin diskont edilməsi üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır.

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplerinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Faiz geliri konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir. Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri artırsa və bu artma obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərləri konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda və zərərində eks etdirildikdən sonra baş vermiş hadisə ilə bağlırsa, dəyərsizləşmə zərəri konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda bərpa edilir.

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan maliyyə investisiyaları

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər üçün Bank dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olub-olmamasını qiymətləndirir. Dəyərsizləşmə zərərinin çəkilməsinə dair obyektiv sübut mövcud olanda, zərərin məbləği aktivin balans dəyəri ilə proqnozlaşdırılan gələcək pul hərəkətlərinin cari dəyəri arasındaki fərqlə ölçülür. Aktivin balans dəyəri azaldılır və zərərin məbləği konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabata eks etdirilir.

Əgər sonrakı ildə proqnozlaşdırılan dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində azalırsa, əvvəl tutulmuş məbləğlər konsolidasiya edilmiş ümumi gəlir haqqında hesabatda eks edilməlidir.

Kreditlərin restrukturizasiyası

İmkan dairesində Bank girova yiyələnmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılışdırılması daxildir. Yeni şərtlər müəyyən edildiyi təqdirdə, kredit vaxtı keçmiş hesab olunmur. Bütün meyarların qarşılılanması və gələcək ödənişlərin mümkünliyündən əmin olmaq məqsədilə Bankın rəhbərliyi restrukturizasiya edilmiş kreditləri daim nəzərdən keçirir. Belə kreditlər fərdi və ya məcmu qaydada dəyərsizləşməyə məruz qalmaqdə davam edir və onların ödənilən dəyəri kredit üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsini istifadə etməklə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivi (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda balansda eks etdirilir:

- aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə keçirmiş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, onları “tranzit” razılışması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüsdür; və
- Bank: (a) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürmüş; (b) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürməmiş və onları özündə saxlamaqla, yalnız aktiv üzrə nəzarəti ötürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu ötürmüş və aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələri nə ötürməmiş, nə də onları özündə saxlamamışdırsa, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində eks etdirilir. Ötürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakin davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Bankdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, ötürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiyon (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) formasında davam edirsə, Bankın davam edən iştirakının həcmi ötürülən aktivin Bank tərəfindən geri alınacaq dəyərinə bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən aktiv üzrə yazılı put-opsionu (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Bankın davam edən iştirakının həcmi, ötürülən aktivin ədalətli dəyəri və opsiyonun icra qiymətindən az olanı ilə məhdudlaşır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarıılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir.

Maliyyə zəmanətləri

Adı fəaliyyətində Bank akkreditivlər və zəmanətlərdən ibarət olan maliyyə zəmanətləri verir. Maliyyə zəmanətləri konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ilk önce ədalətli dəyərlə “Digər öhdəliklər” maddəsində alınmış komissiya haqqı məbləğində əks etdirilir. İlkin əks etdirmədən sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi aşağıdakı məbləğlərdən yuxarı oları ilə ölçülür: amortizasiya hesablanmış komissiya haqqı və zəmanətdən irəli gələn maliyyə öhdəliyinin ödənilməsi üçün tələb olunan məsrəflərin ən yaxşı qiyməti.

Maliyyə zəmanətləri ilə bağlı öhdəliyin artması cari ilin mənfəətində nəzərə alınır. Alınmış komissiya haqqı konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda zəmanətin müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə əks etdirilir.

Faiz dərəcəsi zəmanətlərin məbləğinə effektiv faiz dərəcəsi metodunu nəzərə almadan tətbiq edilir.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qudvilin və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından irəli gelməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarı ilə qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddətdə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Bundan əlavə, Azərbaycanda Bankın fəaliyyəti ilə bağlı müxtəlif əməliyyat vergiləri tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Cari və təxirə salınmış vergi mənfəət və ya zərərdə tanınır, lakin cari və təxirə salınmış vergi digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan maddələrə aiddir, cari və təxirə salınmış vergi də, müvafiq olaraq, digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır. Cari və təxirə salınmış vergi müəssisələrinin birləşməsinin ilkin uçotundan irəli gələndə, vergi nəticəsi müəssisələrin birləşməsinin uçotuna daxil edilir.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yüksəlmış köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaga ilkin dəyəri ilə tanınır. Tanıma meyarına uyğun gələndə, əmlak və avadanlıqların bir hissəsinin əvəz etdirilməsi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir.

Əmlak və avadanlığın balans dəyəri dəyərsizləşmə baxımından balans dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verəndə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar (davamı)

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır və mövcud olduğu andan bu aktiv, o cümlədən tamamlanmamış tikinti üzrə köhnəlmə hesablanmasığa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin balans dəyərlərini aşağıda göstərilən proqnozlaşdırılan istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<i>İllər</i>
Binalar	20
Mebel və avadanlıq	4
Kompiuterlər və digər avadanlıq	4
Naqliyyat vasitələri	4
Digər avadanlıq	5
İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri	15

Aktivlərin qalıq dəyərləri, istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduğunu yeniləşdirilir.

İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri icarəyə götürülmüş aktivlərin istifadə müddəti üzrə köhnəlməyə silinir.

Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, ümumi və inzibati xərclərə daxil edilir.

İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı ya icarə gəlirini əldə etmək üçün, ya kapital dəyərini artırmaq üçün, yaxud da hər iki məqsədlə saxlanılan əmlakdır. Belə əmlak ilk öncə əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla maya dəyəri ilə ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya əmlakı yüksəlmış köhnəlməni və hər hansı yüksəlmış dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla maya dəyəri ilə göstərilir.

İnvestisiya əmlakı ya satılonda, yaxud da investisiya əmlakı daimi olaraq istifadədən çıxarılanla və onun satılmasından gələcək iqtisadi faydanın əldə edilməsi gözlənilməyəndə uçotdan çıxarılır. Əmlakın uçotdan çıxarılmasıdan əmələ gələn hər hansı gəlir və ya zərər (xalis satış gəliri ilə aktivin balans dəyəri arasında fərq kimi hesablanır) əmlak uçotdan çıxarılan dövrde maliyyə nəticələri haqqında hesabata daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər lisenziyalardan və kompiuter programlarından ibarətdir.

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq ilkin dəyəri ilə tanınır. Şirkətlərin birləşməsi çərçivəsində alınmış qeyri-maddi aktivlərin ilkin dəyəri alış tarixində ədalətli dəyərə bərabərdir. İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər yüksəlmış amortizasiyanı və yüksəlmış dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə 10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmə aparılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə amortizasiya hesablanmır və bunlar ən azından hər maliyyə ilinin sonunda qeyri-maddi aktivin dəyərsizləşə biləcəyinin əlamətləri olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilir.

Ehtiyatlar

Bank ehtiyatları keçmiş hadisənin nəticəsi olan cari (hüquqi və ya konstruktiv) öhdəliyə sahib olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərələri təcəssüm etdirən resursların xaric olmasının tələb olunacağına ehtimal etdikdə və öhdəliyin məbləğini etibarlı qiymətləndirə biləndə tanır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər

Bank işə götürənин cari ödəmələrinin işçilərə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin müəyyən faizi kimi hesablanması nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya təminatı sistemindən əlavə hər hansı fərdi pensiya təminatı sistemində malik deyildir. Bu xərclər müvafiq əmək haqqının aid olduğu hesabat dövründə eks etdirilir. Bundan əlavə, Bank əmək fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra işçilərə ödənişlər aparmalı deyildir.

Səhmdar kapitalı

Səhmdar kapitalı

Adı səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi eks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə kapital kimi eks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər, yalnız hesabat tarixindən gec olmayıaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi eks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixindən əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl təklif və ya elan edildikdə açıqlanır.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydalarnın daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlir Bank tərəfindən iqtisadi səmərənin əldə edilməsi ehtimal ediləndə və xərclər etibarlı şəkildə ölçülə biləndə tanınır. Xərclər çəkildikcə tanınır. Gəlinin və ya xərcin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərclər

Ticarət aktivləri və ya satış üçün mövcud olan aktivlər ki mi təsnif edilmiş faiz hesablanan qiymətli kağızlar və amortizasiya olunmuş dəyəri ilə qiymətləndirilən bütün maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və ya xərcləri effektiv faiz dərəcəsi ilə tanınır. Həmin dərəcə qiyənləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis balans dəyərinədək diskontlaşdırır. Hesablama zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (misal üçün əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasita bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərclər nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmur. Bank maliyyə aktiv və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrinə yenidən baxdıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəlini və ya xərci kimi tanınır. Maliyyə aktivinin və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun qeydə alınmış dəyəri dəyərsizləşmə zərərinə görə azalarsa, faiz gəliri, yeni balans dəyərinə ilkin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə eks etdirilir.

Haqq və komissiya gəliri və xərci

Bank haqq və komissiya gəlirini müştərilərə göstərdiyi xidmətlərdən əldə edir. Haqq və komissiya gəlirinə xidmətlər göstərildikcə gəlir kimi tanınan nağd valyuta ilə əməliyyatlar, pul çıxarma haqları və müştəri hesablarının xidmətləri üzrə haqlar daxildir. Haqq və komissiya xərclərinə dokumentar əməliyyatlar (akkreditivlər və zəmanətlər), brokerlərə ödənilən xidmət haqları, depozitari xərcləri və valyutanın alış/satışı xərcləri aiddir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Xarici valyutanın çevirilməsi

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar ilk önce əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər cari ilin mənfəətində “Xarici valyutalarla əməliyyatlar üzrə xalis gəlir – Məzənnə fərqi” maddəsi üzrə tanınır. Xarici valyuta ilə olan və ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetary maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetary maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nin həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xərcləri çıxməqla gəlirlərə daxil edilir.

Hesabat tarixində funksional valyutası Bankın təqdimat valyutasından fərqi olan Bankın törəmə müəssisəsinin aktivləri və öhdəlikləri hesabat tarixində qüvvədə olan məzənnə ilə, onun maliyyə nəticələri haqqında hesabatı isə il üzrə hesablanmış orta məzənnə dərəcələri ilə AZN-ə çevirilir. Çevirmə zamanı yaranan məzənnə fərqləri konsolidasiya edilmiş ümumi gəlir haqqında hesabatda eks etdirilir.

Bank bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə olan aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
1 ABŞ dolları	AZN 0.7850	AZN 0.7865
1 Avro	AZN 1.0377	AZN 1.0178
1 Gürcüstan larişi	AZN 0.4744	AZN 0.4692

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şəhərlər

9 sayılı MHBS “Maliyyə alətləri”

Buraxılmış 9 sayılı MHBS MUBSK-un bu standartın əvəz edilməsi üzrə işinin ilk mərhələsidir və 39 sayılı MUBS-da müəyyən edilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin təsnifikasi və ölçüləşməsinə tətbiq edilir. Standart ilkin olaraq 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilirdi, lakin 11 dekabr 2011-ci ildə buraxılmış “9 sayılı MHBS-un icbari qüvvəyə minmə tarixi və keçid haqqında açıqlamalar” adlı 9 sayılı MUBS-a Düzəlişlər icbari qüvvəyə minmə tarixini 1 yanvar 2015-ci il tarixinə keçirdi. Sonrakı mərhələlərdə MUBSK hedcinqin uçotu və maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi kimi məsələlərə baxacaqdır. Ətraflı mənzərə təqdim etmək üçün Bank digər mərhələlərlə birlikdə (bunlar buraxılınca) 9 sayılı MHBS-nin birinci mərhələsinin qəbul edilməsinin təsirini kəmiyyət baxımından müəyyən edəcəkdir.

10 sayılı MHBS “Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları”

10 sayılı MHBS xüsusi məqsədli müəssisələr də daxil olmaqla bütün müəssisələrə tətbiq edilən vahid nəzarət modelini təqdim edir. 27 sayılı MUBS-nun tələbləri ilə müqayisədə, 10 sayılı MHBS-nin etdiyi dəyişikliklər hansı müəssisələrin nəzarət altında olmasına və buna görə da əsas şirkətlər tərəfindən konsolidasiya edilməli olmasını müəyyən etmək üçün rəhbərlikdən əhəmiyyətli mühakimələrin işlədilməsini tələb edir. Bundan əlavə 10 sayılı MHBS agentlik münasibələri üçün xüsusi tətbiq qaydasını müəyyən edir. 10 sayılı MHBS 27 sayılı “Konsolidasiya edilmiş və ayrı maliyyə hesabatları” MUBS-nun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının uçotuna aid olan hissəsini əvəz edir. Bundan əlavə, buraya 12 sayılı “Konsolidasiya – Xüsusi Məqsədli Müəssisələr” BMHŞK şərhində qaldırılmış məsələlər daxildir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Hal-hazırda Bank 10 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin onun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsirini qiymətləndirir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər (davamı)

11 sayılı MHBS “Birgə layihələr”

11 sayılı MHBS birgə idarə olunan müəssisələrin uçot metodu olan proporsional konsolidasiyanı aradan qaldırır. Əksinə, birgə müəssisə meyarına uyğun gələn birgə idarə olunan müəssisələr kapital metodundan istifadə etməklə uçota alımmalıdır. 11 sayılı MHBS 31 sayılı “Birgə müəssisələrdə paylar” və 13 sayılı “Birgə Nəzarət edilən Müəssisələr — Sahibkarlar tərəfindən Qeyri-Monetar ɺanələr” adlı BMHŞK şərhini əvəz edir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bank gözləyir ki, 11 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi onun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

12 sayılı MHBS “Digər müəssisələrdə iştirakın açıqlanması”

12 sayılı MHBS 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. 12 sayılı MHBS konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı əvvəller 27 sayılı MUBS-da nəzərdə tutulan bütün açıqlamaları, eləcə də əvvəller 31 sayılı MUBS-na və 28 sayılı MUBS-na daxil olan bütün açıqlamaları daxil edir. Bu açıqlamalar müəssisənin törəmə müəssisələrdə, birgə layihələrdə, asılı şirkətlərdə və tərkib müəssisələrdə paylarına aiddir. Bundan əlavə, bir sıra yeni açıqlamalar da tələb edilir. Xüsusilə, Bank əməkdaşlıq və ya sponsorluq etdiyi konsolidasiya edilmiş və konsolidasiya edilməmiş strukturlu müəssisələr haqqında daha ətraflı məlumat təqdim etməlidir. Bununla bərabər, standart Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

13 sayılı MHBS “Ədalətli dəyərin ölçüləməsi”

13 sayılı MHBS bütün ədalətli dəyər ölçüləmələrinə MHBS əsasında vahid qaydanı tətbiq edir. 13 sayılı MHBS müəssisədə ədalətli dəyərin istifadə edilməsi tələb ediləndə dəyişmir, lakin ədalətli dəyər tələb və ya icazə olunanda MHBS əsasında ədalətli dəyərin necə ölçüləcəyi qaydasını təqdim edir. 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi Bankın ədalətli dəyərlə uçota alınmış aktivlərinin və öhdəliklərinin ölçüləməsinə təsir göstərə bilər. Hazırda Bank 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə mümkün təsirini qiymətləndirir.

27 sayılı MUBS “Fərdi maliyyə hesabatları” (2011-ci ildə yenidən baxılmış)

Yeni 10 sayılı MHBS və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsi olaraq, 27 sayılı MUBS ayrı maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisələrin, birgə nəzarət edilən müəssisələrin və asılı şirkətlərin uçotu ilə məhdudlaşır. Bu düzəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər onun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

28 sayılı MUBS “Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar” (2011-ci ildə yenidən baxılmışdır)

Yeni 11 sayılı MHBS və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsi olaraq, 28 sayılı MUBS yenidən adlandırılaraq “Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar” olmuşdur və asılı şirkətlərdən əlavə, birgə müəssisələrə investisiyalara kapital metodunun tətbiqini təsvir edir. Düzəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər onun konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

19 sayılı MUBS-a düzəlişlər “İşçilərin mükafatlandırılması”

MUBSK 19 sayılı MUBS-a 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilən düzəliş dərc etmişdir. Düzəliş İşçilərin mükafatlandırılmasının uçotunda əhəmiyyətli dəyişikliklərin aparılmasını, o cümlədən pensiya planının aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərin tanınmasının təxirə salınmasının (“koridor mexanizmi”nin) aradan götürülməsini təklif edir. Bundan əlavə, bu düzəlişlər mənfəət və ya zərərdə tanınmış xalis pensiya aktivində (öhdəliyində) dəyişiklikləri xalis faiz gəliri (xərci) və xidmət xərcləri ilə məhdudlaşdıracaq. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Digər ümumi gəlirin təqdim edilməsində dəyişikliklər”

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər digər ümumi gəlirdə təqdim edilmiş maddələrin qruplaşdırılmasını dəyişdirir. Gələcəkdə bir vaxt mənfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilə bilən maddələr (məsələn, satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri üzrə xalis zərərlər və ya gəlirlər) heç vaxt yenidən təsnif ediləcək maddələrdən (məsələn, binaların yenidən qiymətləndirilməsi) ayrıca təqdim edilməməlidir. Düzəlişlər yalnız hesabatların təqdimatına aiddir və Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və nəticələrinə təsir göstərmir. Düzəlişlər 1 iyul 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində əlavə dəyişikliklər (davamı)

7 sayılı MHBS-a Düzəlişlər “Məlumatların açıqlanması - Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi”

Bu düzəlişlər müəssisənin əvəzləşdirmə hüquqları və onlara aid razılaşmalar (məsələn, girov haqqında razılaşmalar) haqqında məlumatı açıqlamağı tələb edir. Açıqlamalar maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə qarşılıqlı əvəzləşdirmə razılaşmalarının müəssisənin maliyyə vəziyyətinə təsirini qiymətləndirmək imkanını verə bilər. Yeni açıqlamalar 32 sayılı “Maliyyə alətləri: Təqdimat” adlı MUBS-a uyğun olaraq əvəzləşdirilən bütün tanınmış maliyyə alətləri üçün tələb olunur. Açıqlamalar həmçinin qüvvədə olan qarşılıqlı əvəzləşdirmə haqqında əsas razılaşmaya və ya oxşar raşılaşmaya təbi olunan tanınmış maliyyə alətlərinə (bu alətlərin 32 sayılı MUBS-a uyğun olaraq əvəzləşdirilib-əvəzləşdirilmədiyindən asılı olmayaraq) tətbiq olunur. Bu düzəlişlər Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və ya əməliyyatlarının nəticələrinə təsir göstərməyəcək və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq ediləcək.

32 sayılı MUBS-a Düzəlişlər “Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi”

Bu düzəlişlərdə “hazırda qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüququna malikdir” sözləri izah edilir. Keçmiş dövrlərdə mümkün olan qarşılıqlı əvəzləşdirmənin hələ də mümkün olmasından əmin olmaq məqsədilə Bank, hesablaşma prosedurlarını və hüquqi sənədləri nəzərdən keçirərək, göstərilən təsiri mütləq qiymətləndirməlidir. Müəyyən hallarda qarşılıqlı əvəzləşdirmə artıq mümkün olmaya bilər, digər hallarda müqavilələrin yenidən baxılmasına tələb oluna bilər. Qarşılıqlı əvəzləşdirmə müqaviləsinin bütün tərəflərinin qarşılıqlı əvəzləşdirmə aparmanın hüququna malik olması tələbi öhdəliklər pozulanda qarşılıqlı əvəzləşdirmə aparmanın hüququnu yalnız bir tərəfə verən müqavilələr üçün problem yarada bilər.

Eyni zamanda düzəlişlər sinxron olmayan ümumi hesablaşma mexanizmlərini tətbiq edən hesablaşma sistemlərinə (məsələn, mərkəzi hesablaşma sistemləri) 32 sayılı MUBS-un qarşılıqlı əvəzləşdirmə meyarının tətbiqi qaydasını izah edir. Hesablaşma sistemlərinin çoxunun yeni meyara uyğun olması ehtimal edilsə də, bəzi sistemlər həmin meyarlara uyğun olmaya bilər. Düzəlişlərin təsiri Bankın işlətdiyi mərkəzi hesablaşma sistemləri tərəfindən tətbiq edilən əməliyyat prosedurlarının yeni meyara uyğun olub-olmamasının Bank tərəfindən qiymətləndirilməsindən asılı olduğu üçün, həmin təsiri müəyyən etmək qeyri-mümkündür.

Düzəlişlər 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir.

1 sayılı MHBS-a düzəliş “Hökumət kreditləri”

Bu düzəlişlər MHBS-1 ilk dəfə tətbiq edən qurumlardan 20 sayılı “Hökumət qrantlarının uçotu və Hökumət yardımı haqqında məlumatların açıqlanması” adlı MUBS-un tələblərini gələcək dövrlərdə MHBS-a keçid tarixində mövcud olan hökumət kreditlərinə tətbiq edilməsini tələb edir. Düzəliş Banka təsir göstərməyəcəkdir.

MHBS-na təkmilləşdirmələr

Düzəlişlər 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Onlar Banka təsir göstərməyəcəkdir.

- *1 sayılı MHBS “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının ilk dəfə tətbiqi”*: Bu təkmilləşdirmə izah edir ki, keçmiş dövrdə MHBS-nın tətbiqini dayandırmış, lakin MHBS-nı tətbiq etməyi seçmiş və ya tələb edilmiş müəssisə yenidən 1 sayılı MHBS-nı tətbiq edə bilər. 1 sayılı MHBS yenidən tətbiq edilərsə, müəssisə maliyyə hesabatlarını retrospektiv qaydada elə yenidən təqdim etməlidir ki, sanki o heç vaxt MHBS-nın tətbiqini dayandırmamışdır.
- *1 sayılı MUBS “Maliyyə hesabatlarının təqdimatı”*: Bu təkmilləşdirmə könüllü əlavə müqayisəli məlumat və minimal tələb olunan müqayisəli məlumat arasında fərqi açıqlayır. Ümumiyyətlə, minimal tələb olunan müqayisəli məlumat - keçmiş dövr üzrə məlumatdır.
- *16 sayılı MUBS “Əmlak, qurğu və avadanlıqlar”*: Bu təkmilləşdirmə əsas vəsaitlər tərifinə uyğun gələn iri ehtiyat hissələrinin və xidmət avadanlığının mal-material olmadığını açıqlayır.
- *32 sayılı “Maliyyə alətləri. Təqdimat”*: Bu təkmilləşdirmə səhm sahiblərinə paylaşılmadan yaranan mənfəət vergisinin 12 sayılı MUBS “Mənfəət vergisi”nə uyğun olaraq uçota alındığını açıqlayır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində əlavə dəyişikliklər (davamı)

34 sayılı MUBS “Aralıq maliyyə hesabatları”: Düzəliş aralıq maliyyə hesabatlarında cəmi seqment aktivləri haqqında açıqlanan məlumatə dair tələbləri cəmi seqment öhdəlikləri haqqında məlumatə dair tələblərə uyğunlaşdırır. Bu izahat həmçinin aralıq açıqlamaların illik açıqlamalara uyğunluğunu təmin edir.

Bankın rəhbərliyi tərəfindən uçot qaydalarının tətbiq edilməsi zamanı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə təsir göstərmis aşağıdakı mühakimələr çıxarılmış və proqnozlar verilmişdir:

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri fəal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellərin işlədilməsini daxil edən müxtalif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə mühakimələrin istifadə edilməsi tələb olunur.

Vergilər

Azərbaycanın qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Cari ilin mənfəəti kapitallaşdırılsa, maliyyə təşkilatlarının 1 yanvar 2009-cu ildən etibarən (3 ardıcıl ildə) mənfəət vergisinin ödənilməsindən azad edilməsinə yol verən və Bankın əməliyyat və əqdlərinə tətbiq edilən qanun da daxil olmaqla, həmin qanunvericiliyin və dəyişikliklərin rəhbərlik tərəfindən şəhəri müvafiq orqanlar tərəfindən qəbul edilməyə bilər. Nəticədə, əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanıa bilər. Vergi yoxlamaları yoxlama ili də daxil olmaqla üç təqvim ili üzrə aparıla bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2012-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şəhəri münasibdir və Bankın vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

4. Müüm mühasibat uçotu mühakimələri və ehtimalları

Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat

Bank müntəzəm qaydada kreditlərinin və debitor borclarının dəyərsizləşmə baxımından təhlilini aparır. Bank borcalan maliyyə çətinlikləri ilə qarşılaşlığı və analoji borcalanlar haqqında kifayət qədər faktiki məlumatlar olmadığı hallarda dəyərsizləşmə zərərlərinin qiymətləndirilməsində təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir. Eynilə, Bank qrupa daxil olan borcalanların öhdəlikləri ödəmək statusunda mənfi dəyişikliklərə və ya qrupun daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqəli olan dövlət və ya yerli iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə işarə edən müşahidə edilən məlumatlar əsasında gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişiklikləri qiymətləndirir. Rəhbərlik kreditlər və debitor borcları qrupu üzrə analoji kredit riski və obyektiv dəyərsizləşmə sübutları olan aktivlərlə bağlı zərərlərin strukturu haqqında tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirmələrdən istifadə edir. Bank cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə kreditlər və ya debitor borcları qrupu üçün müşahidə edilən məlumatlarda düzəliş aparmaq üçün təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdəşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərinə nəzarət edir, müvafiq razılışmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyərdən düşməsi üçün ehtiyatın münasibliyini nəzərdən keçirdiyi zaman əldə etdiyi girovun bazar dəyərinə nəzarət edir. Girovların qiymətləndirilməsi bazarda mövcud olan oxşar girovların təhlili əsasında həyata keçirilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Kassada olan pul vəsaitləri	12,948	4,594
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında cari hesablar	32,978	10,894
Digər kredit təşkilatlarında cari hesablar	22,600	13,870
Müddətli depozitlər	—	5,747
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	68,526	35,105

Digər kredit təşkilatlarında cari hesablara rezident və qeyri-rezident banklarda, müvafiq olaraq, 4,100 min AZN (2011-ci il: 8,818 min AZN) və 18,500 min AZN (2011-ci il: 5,052 min AZN) məbləğində faiz hesablanmayan müxbir hesabların qalıqları daxildir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank qeyri-rezident banklarda sıfır (31 dekabr 2011-ci il: bir qeyri-rezident bankda 5,747 min AZN) məbləğində müddətli depozit yerləşdirmişdir.

Bank tərəfindən 2012-ci il ərzində aparılmış qeyri-nağd əməliyyatlar 2011-ci il üzrə (2011-ci il: 2010-cu il üzrə) xalis 10,750 min AZN (2011-ci il: 8,068 min AZN) məbləğində mənfəətin səhmdar kapitala yönəldilmesi və səhmdar kapitalında artım üçün 2,645 min AZN (2011-ci il: sıfır) məbləğində vəsaitin səhmdar kapitala yönəldilmesi ilə təmsil olunur.

6. Ticarət qiymətli kağızları

Ticarət qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>		<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	
	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Balans dəyəri</i>	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Balans dəyəri</i>
“Unileasing” Lizing Şirkəti QSC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	9.50%	4,915	9.50%-10.00%	1,017
“Bank of Baku” ASC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	12.00%	3,604	—	—
Bakcell LTD tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	9.50%	3,506	9.50%	9,682
“Unibank Kommersiya Bankı” ASC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	11.00%	2,155	11.00%	9,784
“Akbank TAS”ın avrobondları	—	—	5.13%	3,010
Aktivləri idarə edən xarici menecer “Citadele Banka” SC tərəfindən saxlanılan kapital qiymətli kağızları	—	—	—	720
Yunanistan Respublikasının xəzinə çekləri	—	—	4.30%	523
Ticarət qiymətli kağızları	14,180		24,736	

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank marketmeyker xidmətlərini göstərmış və dörd (2011-ci il: üç) yerli şirkətlə müvafiq müqavilələr imzalamışdır. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın həmin razılaşmalar əsasında 14,180 min AZN (2011-ci il: 20,483 min AZN) məbləğində ticarət qiymətli kağızları olmuşdur.

7. Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar

31 dekabr 2012-ci il tarixində geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızların qalığı sıfır (2011-ci il: 26,932 min AZN) təşkil etmişdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

8. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərə aşağıdakılardır:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında məcburi ehtiyatlar	11,270	4,983
Müddətli depozitlər	3,690	19,697
Bloklaşdırılmış depozitlər	—	4
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	14,960	24,684

Bank, 31 dekabr 2012-ci il tarixinə iki yerli (2011-ci il: iki yerli və bir qeyri-rezident) kommersiya bankında müddəti 12 aprel 2013-cü il (2011-ci il: 21 may 2012-ci il) tarixində başa çatan, 9%-12% (2011-ci il: 6%-12%) effektiv illik faiz dərəcəsi ilə 3,225 min AZN (cəmi müddətli depozitlərin 87%-i) (2011-ci il: 16,353 min AZN və ya 83%) məbləğində vəsaitləri bankları depozitlərə yerləşdirmişdir.

Müşterilərdən cəlb edilmiş vəsaitlərin əvvəlki ay üzrə orta səviyyəsinin 3%-nə (2011-ci il: 2% və 3%) bərabər olan faiz qazandırmayan pul depozitinin (məcburi ehtiyatın) ARMB-da müvafiq olaraq yerli və xarici valyutada saxlanması kredit təşkilatlarından tələb edilir. Bankın bu depoziti geri almaq imkanı qanunvericiliklə məhdudlaşdırılır.

9. Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları

Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>		<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	
	<i>Balans dəyəri</i>	<i>Nominal dəyər</i>	<i>Balans dəyəri</i>	<i>Nominal dəyər</i>
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	181,988	179,267	163,695	160,992
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	77,311	76,680	11,952	11,997
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış kupon istigrazları	—	—	33,357	33,632
Bağlan Qrup FZCO tərəfindən buraxılmış notlar	36,320	35,325	—	—
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış notlar	28,080	28,104	—	—
“FinansLizing” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	—	—	303	303
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	323,699	319,376	209,307	206,924

Bu qiymətli kağızların illik nominal faiz dərəcələri və ödəmə tarixləri belə olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>		<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	
	<i>%</i>	<i>Ödəniş tarixi</i>	<i>%</i>	<i>Ödəniş tarixi</i>
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	3.0% – 3.25%	may 2016 – noyabr 2022	3.0% – 3.25%	may 2016 – dekabr 2019
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	4.0% – 5.00%	iyun 2013 – iyul 2015	2.5% – 2.99%	fevral 2012 – may 2012
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış kupon istigrazları	—	—	3.98% – 7.00%	mart 2012 – dekabr 2012
Bağlan Qrup FZCO tərəfindən buraxılmış notlar	14.75%	iyun 2015	—	—
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış notlar	1.66% – 2.65%	yanvar 2013	—	—
“FinansLizing” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	—	—	15.00%	dekabr 2012

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

10. Banklara verilmiş kreditlər

31 dekabr 2012-ci ildə Bank bir yerli kommersiya bankı tərəfindən 10.50% illik faiz dərəcəsi ilə (2011-ci il: 11%) buraxılmış, müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş müddəti 2013-cü ilin fevral ayında (2011-ci il: 2012-ci ilin aprel ayı) başa çatan, Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmiş təminatsız qısamüddətli kredit üzrə 1,000 min AZN (2011-ci il: 1,500 min AZN) məbləğində ödənilməmiş qalığı var idi.

11. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Hüquqi şəxslər	262,616	241,970
Fiziki şəxslər	20,221	4,799
Müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	282,837	246,769
Çıxılsın – Dəyərsizləşmə ehtiyatı (Qeyd 23)	(8,696)	(12,765)
Müştərilərə verilmiş kreditlər (xalis)	274,141	234,004

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın siniflər üzrə təhlili:

	<i>Hüquqi şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>Cəmi 31 dekabr 2012-ci il</i>
	<i>Hüquqi şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Cəmi 31 dekabr 2011-ci il</i>
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmə	(6,069)	(478)	(6,547)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə	(1,997)	(152)	(2,149)
	(8,066)	(630)	(8,696)
Fərdi şəkildə qiyəmtəndləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı çıxıldığdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği	25,891	570	26,461
	<i>Hüquqi şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Cəmi 31 dekabr 2011-ci il</i>
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmə	(11,238)	(358)	(11,596)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə	(1,103)	(66)	(1,169)
	(12,341)	(424)	(12,765)
Fərdi şəkildə qiyəmtəndləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı çıxıldığdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği	13,836	442	14,278

Kreditlər Azərbaycanda aşağıdakı sənaye sektorlarında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Ticarət və xidmət	130,646	111,430
İstehsal	62,611	60,450
Tikinti	34,960	37,417
Fiziki şəxslər	20,221	4,799
Kənd təsərrüfatı və yeyinti sənayesi	15,862	6,861
Nəqliyyat və telekommunikasiya	12,698	5,336
Lizinq	5,014	–
Enerji	312	255
Mehmanxana fəaliyyəti	–	20,057
Digər	513	164
Cəmi kreditlər (ümumi)	282,837	246,769

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

11. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank 6 müştərisinə (2011-ci il: 8 müştərisinə) cəmi 104,683 min AZN (2011-ci il: 130,583 min AZN) məbləğində fərdi olaraq Bankın kapitalının 5%-dən artıq olan kreditlər verilmişdir.

Tələb olunan girovun məbləği və növü biznes tərəfdasının kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girov növlərinin münasibliyi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq edilmişdir.

Alınmış girovların əsas növləri aşağıdakılardır:

- Müəssisələrə verilmiş kreditlərin verilməsi üçün daşınmaz əmlak, mal-materiallar və ticarət debitor borcları,
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər, yaşayış mülkləri üzrə girovlar.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərinə nəzarət edir, müvafiq razılaşmalara uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın adekvatlığını nəzərdən keçirərkən əldə edilmiş girovun bazar dəyərinə nəzarət edir.

12. İnvestisiya əmlakı

2011-ci il ərzində Bank investisiya əmlakı kimi 2,000 min AZN məbləğində torpaq almış, bu da aktivin dəyərinin uzunmüddətli perspektivdə artması məqsədilə saxlanılmışdır. 31 dekabr 2012-ci ildə bu investisiya əmlakının ədalətli dəyəri 1,997 min AZN (2011-ci il: 1,920 min AZN) olmuşdur.

13. Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqda hərəkət belə olmuşdur:

	<i>Binalar</i>	<i>Mebel və avadanlıq</i>	<i>Kompüterlər və digər avadanlıq</i>	<i>Nəqliyyat vasitələri</i>	<i>Digər avadanlıq</i>	<i>İcaraya alınmış aktivlərin əsaslı tamiri</i>	<i>Tamamlanmamış tikinti</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri								
31 dekabr 2010-cu il	2,151	1,100	868	426	37	108	—	4,690
Alişlər	—	444	324	581	2	—	—	1,351
Satışlar	—	(23)	(1)	(81)	(4)	—	—	(109)
31 dekabr 2011-ci il	2,151	1,521	1,191	926	35	108	—	5,932
Alişlər	—	1,799	683	87	258	573	2,307	5,707
Satışlar	—	(3)	—	(21)	—	—	—	(24)
Köçürmələr	2,307	148	(148)	—	—	—	(2,307)	—
31 dekabr 2012-ci il	4,458	3,465	1,726	992	293	681	—	11,615
Yığılmış köhnəlmə								
31 dekabr 2010-cu il	—	(478)	(398)	(227)	(15)	(23)	—	(1,141)
Köhnəlmə xərci	—	(252)	(238)	(163)	(7)	(16)	—	(676)
Satışlar	—	21	1	78	1	—	—	101
31 dekabr 2011-ci il	—	(709)	(635)	(312)	(21)	(39)	—	(1,716)
Köhnəlmə xərci	(120)	(376)	(255)	(211)	(22)	(39)	—	(1,023)
Satışlar	—	3	—	21	—	—	—	24
31 dekabr 2012-ci il	(120)	(1,082)	(890)	(502)	(43)	(78)	—	(2,715)
Xalis balans dəyəri:								
31 dekabr 2012-ci il	4,338	2,383	836	490	250	603	—	8,900
31 dekabr 2011-ci il	2,151	812	556	614	14	69	—	4,216

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

14. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Lisenziyalar</i>	<i>Program təminatı</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri			
31 dekabr 2010-cu il	376	1,410	1,786
Alişlar	24	436	460
31 dekabr 2011-ci il	400	1,846	2,246
Alişlar	404	319	723
Satışlar	(32)	—	(32)
31 dekabr 2012-ci il	772	2,165	2,937
Yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2010-ci il	(70)	(109)	(179)
Amortizasiya xərci	(61)	(164)	(225)
31 dekabr 2011-ci il	(131)	(273)	(404)
Amortizasiya xərci	(25)	(262)	(287)
Satışlar	32	—	32
31 dekabr 2012-ci il	(124)	(535)	(659)
Xalis balans dəyəri:			
31 dekabr 2011-ci il	648	1,630	2,278
31 dekabr 2010-cu il	269	1,573	1,842

15. Digər aktivlər və öhdəliklər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Digər maliyyə aktivləri		
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	123	206
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə hesablanmış faiz üzrə debitor borcları	119	75
	242	281
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Təxirə salınmış xərclər	5,911	418
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün əvvəlcədən ödəmələr	4,878	6,217
Vergilər Nazirliyiindən alınacaq məbləğlər	—	2,467
Digər	360	59
	11,149	9,161
Digər aktivlər	11,391	9,442

31 dekabr 2012-ci il tarixinə 5,161 min AZN məbləğində təxirə salınmış xərclər Bakıda yerləşən xidmət məntəqəsinin icarəsi üçün uzunmüddətli əvvəlcədən ödəməyə aiddir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün əvvəlcədən ödəmələrə 4,878 min AZN (2011-ci il: 6,217 min AZN) daxildir ki, bunlar Bankın yeni xidmət məntəqələri ilə əlaqədar əvvəlcədən ödəmələrdən ibarətdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

15. Digər aktivlər və öhdəliklər (davamı)

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Hesablanmış xərclər	3,282	20
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	372	72
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	284	195
Peşəkar xidmətlər üzrə haqq	259	56
Sosial siğorta xərcləri üzrə kreditor borcları	58	43
Akkreditivlər üzrə hesablanmış faiz üzrə kreditor borcları	17	12
Ödəniləcək dividendlər (Qeyd 21)	—	982
Digər	1	1
	4,273	1,381
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
İşçilərə hesablanmış mükafatlar	1,146	1,525
Təxirə salılmış gəlir	394	482
Mənfeət vergisi istisna olmaqla vergilər	89	—
	1,629	2,007
Cəmi öhdəliklər	5,902	3,388

16. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Milli Sahibkarlığa Kömək Fondundan alınmış kreditlər	28,753	19,971
Banklardan qısamüddətli depozitlər	4,277	—
Azərbaycan İpoteka Fondu qarşısında öhdəliklər	1,478	921
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından alınmış kreditlər	535	10,000
Digər bankların cari hesabları	2	4
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	35,045	30,896

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank Milli Sahibkarlığa Kömək Fondundan müddəti 2022-ci ilin fevral ayında (2011-ci il: 2016-ci ilin dekabr ayı) başa çatan və ildə 1.0% dərəcəsi ilə faiz hesablanan 28,753 min AZN (2011-ci il: 19,971 min AZN) məbləğində iyirmi altı kredit (2011-ci il: on dörd kredit) almışdır. Kreditlər sahibkarlığa dair dövlət programı əsasında Azərbaycan Respublikasında sahibkarlıq mühitinin tədricən təkmilləşdirilməsinə kömək göstərmək məqsədilə alınmışdır. Kreditlər yerli sahibkarlara illik 6%-7% dərəcəsi ilə (2011-ci il: 6%-7%) verilmişdir.

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın bir (2011-ci il: sıfır) qeyri-rezident kommersiya bankından 4,277 min AZN (2011-ci il: sıfır) məbləğində, müddəti 21 yanvar 2013-cü ildə (2011-ci il: olmamışdır) başa çatan və illik 0.65% (2011-ci il: olmamışdır) dərəcəsi ilə faiz hesablanan kreditləri olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfində yenidən maliyyələşdirilən 1,478 min AZN (2010-cu il: 921 min AZN) məbləğində müddəti 2037-ci ilin may ayında (2011-ci il: 2036-ci ilin mart ayında) başa çatan və illik 4.0% dərəcə ilə faiz hesablanan otuz beş (2011-ci il: iyirmi iki) krediti olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında müddəti 2013-cü ilin fevral ayında başa çatan 535 min AZN (2011-ci il: 10,000 min AZN) məbləğində illik 6.00% (2011-ci il: 2.5%-6.00%) dərəcə ilə faiz hesablanan bir (2011-ci il: üç) krediti olmuşdur.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

17. Müştərilər qarşısında öhdəliklər

Müştərilər qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Tələblə depozitlər	263,209	205,625
Müddətli depozitlər	193,858	165,874
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	457,067	371,499
Buraxılmış zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan vəsaitlər	120	56
Aşağıdakı cədvəldə müştəri hesabları iqtisadi sektorlar üzrə təhlil edilir:		
	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Fiziki şəxslər	279,085	170,341
İnvestisiya yönümlü şirkətlər	119,636	125,897
Ticarət və xidmət	27,958	28,847
Tikinti	10,008	38,218
Sığorta	7,461	2,414
İctimai təşkilatlar	3,919	—
Nəqliyyat və rabitə	2,779	511
İstehsal	2,235	2,873
Kənd təsərrüfatı	536	684
Enerji	1	32
Digər	3,449	1,682
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	457,067	371,499

31 dekabr 2012-ci il tarixinə müştərilərin depozitlərinə 347,917 min AZN (2011-ci il: 262,902 min AZN) məbləğində beş ən iri müştəriyə aid qalıqlar daxildir. Bu depozitlər cəmi müştəri depozitləri portfelinin təxminən 76%-ni (2011-ci il: 71%) təmsil edərək, əhəmiyyətli cəmləşmə təşkil edir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə verilmiş zəmanətlər üzrə 120 min AZN (2011-ci il: 56 min AZN) məbləğində müddətli depozitlər girov kimi saxlanılırdı (Qeyd 22).

18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Commerzbank Aktiengesellschaft	19,389	7,814
Raiffeisen Bank International Aktiengesellschaft	7,748	3,302
Landesbank Baden-Württemberg	3,798	2,991
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	30,935	14,107

31 dekabr 2012-ci il tarixinə kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər müddəti 2021-ci ildə (2011-ci ildə: 2012-ci ildə) başa çatan və ildə 1.91%–6.76% dərəcəsi ilə (2011-ci il: ildə 3.64%–6.94%) faiz hesablanmış 30,935 min AZN (2011-ci il: 14,107 min AZN) məbləğində 3 xarici bankda olan qalıqlar daxil idi. Bu təminatsız borclar Bankın müştərilərinin idxlə əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi (akkreditivlər) məqsədi ilə tutulur.

19. Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ

Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan 2,645 min AZN 2012-ci il ərzində kapitala yönəldilmişdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

20. Vergilər

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Cari vergi xərci	(3,029)	(1,031)
Təxirə salınmış vergi xərci	(1,522)	(760)
Mənfəət vergisi xərci	(4,551)	(1,791)

İl ərzində digər ümumi gəlirə aid edilmiş maddələrlə bağlı olan təxirə salınmış vergi belədir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətləri kağızları üzrə xalis (gəlirlər)/zərərlər	(47)	2
Digər ümumi gəlirə aid edilən mənfəət vergisi	(47)	2

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət	20,762	15,150
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri vergi ödənişi	(4,152)	(3,030)
Mənfəət hesabına xərclərin vergiyə təsiri	(448)	(300)
Kapitallaşdırma nəticəsində tanınmamış təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	—	(671)
Mənfəətin kapitallaşdırılmamasından irəli gələn vergidən azad mənfəətin vergiyə təsiri	—	2,210
Digər	49	—
Mənfəət vergisi xərci	(4,551)	(1,791)

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın cari mənfəət vergisi üzrə alacağının məbləğ sıfır (2011-ci il: 112 min AZN məbləğində cari mənfəət vergisi üzrə alacağının məbləğ) olmuşdur.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

20. Vergilər (davamı)

31 dekabrda təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi</i>		<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və ləğv edilməsi</i>		<i>Konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda</i>	<i>Digər ümumi gəlirdə</i>	<i>Konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələri haqqında hesabatda</i>	<i>Digər ümumi gəlirdə</i>	<i>2012</i>
	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>					
Cixilan müvəqqəti fərqlərin vergiyə təsiri:									
Satış üçün mövcud olan investisiya qiyəmtli kağızları	—	—	2	2	—	(2)	—	—	
Müşterilərə verilmiş kreditlər	—	148	—	148	24	—	—	172	
Əmlak və avadanlıq	—	32	—	32	(32)	—	—	—	
Digər aktivlər	—	—	—	—	12	—	—	12	
Digər öhdəliklər	—	464	—	464	(15)	—	—	449	
Təxirə salınmış vergi aktivı	—	644	2	646	(11)	(2)	—	633	
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin vergiyə təsiri:									
Ticarət qiyəmtli kağızları	—	—	—	—	(208)	—	(208)	—	
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	—	(59)	—	(59)	(105)	—	—	(164)	
Satış üçün mövcud olan investisiya qiyəmtli kağızları	—	—	—	—	—	(45)	(45)	—	
Banklara verilmiş kreditlər	—	(6)	—	(6)	2	—	—	(4)	
Müşterilərə verilmiş kreditlər	—	(891)	—	(891)	(1,055)	—	—	(1,946)	
Əmlak və avadanlıqlar	—	—	—	—	(89)	—	—	(89)	
Qeyri-maddi aktivlər	—	(20)	—	(20)	1	—	—	(19)	
Zəmanətlər və akkreditivlər üçün ehtiyat	—	(428)	—	(428)	(57)	—	—	(485)	
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	—	(1,404)	—	(1,404)	(1,511)	(45)	—	(2,960)	
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	—	(760)	2	(758)	(1,522)	(47)	—	(2,327)	

21. Kapital

2011-ci ildə 31 dekabr 2010-cu il tarixində eldə edilmiş mənfəəti kapitala yönəldilməsi ilə səhmdar kapitalının məbləği 115,407 min AZN-dən 123,475 min AZN-dək 8,068 min AZN məbləğində artırılmışdır.

1 fevral 2012-ci ildə səhmdarlar 31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə 10,750 min AZN məbləğində eldə edilmiş mənfəətin kapitala yönəldilməsi və səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan 2,645 min AZN məbləğində vəsait hesabına səhmdar kapitalını artırmaq qərarını vermişdir. Nəticədə səhmdar kapitalı 123,475 min AZN-dən 136,869 min AZN-dək artırılmışdır.

17 aprel 2012-ci ildə Bankın səhmdarları Bankın səhmdar kapitalının 20,130 min AZN məbləğində nağd pul vəsaiti hesabına artırmaq qərarını vermişdir. Səhmdar kapitalının artırılması 29 iyun 2012-ci ildə yekunlaşdırılmışdır. Artım nominal dəyəri 13,686.94 AZN olan 10,000 səhmin nominal dəyəri 15,700.00 olan eyni sayıda səhmə çevrilməsi ilə həyata keçirilmişdir.

5 dekabr 2011-ci ildə Bankın səhmdarları Bankın 2011-ci il üzrə xalis mənfəətindən 982 min AZN məbləğində dividend elan etmişdir. Bu dividendlər 1 may 2012-ci il tarixində Bankın səhmdarlarına ödənilmişdir.

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın təsdiq edilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş kapitalı 157,000 min AZN (2011-ci il: 123,475 min AZN) olmuş və hər birinin nominal dəyəri 15,700.00 (2011-ci il: 12,347.47 AZN) olan 10,000 adı səhmdən ibarət olmuşdur. Hər bir səhm səhmdara bir səs verir.

22. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Əməliyyat mühiti

Yeni inkişaf edən bazar iqtisadiyyatı dövləti olduğu üçün, Azərbaycanda daha yetkin bazar iqtisadiyyatına xas olan inkişaf etmiş biznes və tənzimləyici infrastruktur tam formalaşmamışdır. Lakin son zamanlar ölkədə ümumi sərmayə mühitinə müsbət təsir göstərən bir sıra inkişaf meylləri olmuşdur.

Azərbaycanda aparılan əməliyyatlar adətən inkişaf etmiş bazarlar ucun xarakterik olmayan risklərlə (o cümlədən, AZN-in ölkə xaricində sərbəst çəvrilən valyuta olmaması, inkişaf etməmiş borc öhdəlikləri və qiymətli kağızlar bazarı) müşayiət oluna bilər. Bununla yanaşı, son illər Azərbaycan hökuməti bank işi, hüquq, vergiye cəlb olunma və tənzimləyici sistemlərin yaradılması ucun lazımi islahatların həyata keçirilməsi sahəsində addimlar atmışdır.

Biznes mühitinin bütövlükdə təkmilləşdirilməsinə istiqamətlənmış indiki tendensiyanın davam edəcəyi gözlənilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının galəcək sabitliyi önəmli dərəcədə islahat və dəyişikliklərdən, eləcə də hökumətin görüdüyü iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır. Bununla bərabər, Azərbaycan iqtisadiyyatı dünyanın digər bölgələrindəki bazar tənəzzülü və iqtisadi inkişaf tempinin aşağı düşməsinə həssasdır. Dünyada cərəyan edən qlobal maliyyə böhranı kapital bazarlarının qeyri-sabitliyi, bank sektorunda likvidliyin pisləşməsi, Azərbaycan daxilində kredit şərtlərinin sərtləşməsinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan hökuməti kredit ödəmə qabiliyyətinin və likvidliyin təmin edilməsi, Azərbaycan banklarına və şirkətlərinə verilmiş xarici borcların yenidən maliyyələşdirilməsini dəstəkləmək məqsədilə bir sıra sabitləşdirmə tədbirlərini görmüşdür.

Hal-hazırda Bankın fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək ucun bütün münasib tədbirləri görüdüyündən əmin olan rəhbərliyin fikrinə baxmayaraq, yuxarıda təsvir edilmiş sahələrdə vəziyyətin gözlənilməz dərəcədə pisləşməsi Bankın nəticələrinə və konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına hazırlıda dəqiq müəyyən edilə bilməyən mənfi təsir göstərə bilər.

Hüquqi məsələlər

Adı fəaliyyətində Bank məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyekti olur. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

Vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Bundan əlavə, Bankın əməliyyatları və fəaliyyətinə tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərh edilməsi rəhbərliyin şərhi ilə üst-üstə düşməyə bilər. Azərbaycanda son zamanlar baş vermiş hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyin şərh edilməsi və vergi hesablamalarının yoxlanılmasında daha sərt mövqə tutə bilərlər. Nəticədə, vergi orqanları əməliyyat və fəaliyyət növləri ilə bağlı əvvəl irəli sürmədikləri iddiaları irəli sürə bilərlər. Nəticə etibarı ilə əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanıbilər. Vergi yoxlamaları yoxlama ilindən əvvəlki üç maliyyə ili üzrə aparıla bilər.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə rəhbərlik hesab edir ki, müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhi münasibdir və Bankın vergi, valyuta və gömrük mövqeləri qəbul ediləcəkdir.

Sığorta

Bank hazırda səhvlərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır. Hazırda məsuliyyətinin sığortalanması Azərbaycanda geniş yayılmayıb.

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər

Bank tərəfindən müştərilərə zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsinin əsas məqsədi müştərilərə tələb olduqca vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etməkdir. Zəmanətlər və ehti yat akkreditivləri müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Bankın ödəmələr edəcəyini qəti təsdiq edən sənədlərdir. Sənədlə akkreditivlər və kommersiya akkreditivləri, Banka müəyyən edilmiş məbləğə qədər və xüsusi şərtlərlə tələb təqdim etmək hüququnu üçüncü tərəfə verən, Bankın müştəri adından üzərinə götürdüyü yazılı öhdəlik olaraq, aid olduqları malların çatdırılması və ya pul depozitləri ilə təmin edilir və beləliklə də birbaşa borcda müqayisədə daha aşağı riskə məruz qoyur.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

22. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (davamı)

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər (davamı)

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Verilmiş zəmanətlər	54,794	16,526
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	36,582	27,061
Akkreditivlər	15,919	13,056
	107,295	56,643
Əməliyyat icarəsi üzrə öhdəliklər		
1 ilədək	279	276
1 ildən 5 ilədək	1,415	983
5 ildən çox	300	600
	1,994	1,859
Çıxılsın – Ehtiyatlar (Qeyd 23)	(967)	(1,404)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (girovdan əvvəl)	108,322	57,098
Çıxılsın – Verilmiş zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan pul vəsaitləri (Qeyd 17)	(120)	(56)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	108,202	57,042

23. Faiz qazandırılan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri və zəmanətlər və akkreditivlər üçün yaradılan ehtiyatlar

Faiz hesablanmış aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat və zəmanətlər və akkreditivlər üzrə etiyatlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>				
	<i>Müəssisələrə kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər</i>	<i>Müştərilərə cəmi kreditlər</i>	<i>Saxlanılan investisiyalar</i>	<i>Zəmanətlər və akkreditivlər</i>
					<i>Ödəmə müddəti tamamlanana qədər</i>
1 yanvarda	(12,341)	(424)	(12,765)	–	(1,404)
İl üzrə (xərc)/gəlir	(7,132)	(206)	(7,338)	–	437
Silinmiş məbləğlər	11,407	–	11,407	–	–
31 dekabrda	(8,066)	(630)	(8,696)	–	(967)

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>				
	<i>Müəssisələrə kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər</i>	<i>Müştərilərə cəmi kreditlər</i>	<i>Saxlanılan investisiyalar</i>	<i>Zəmanətlər və akkreditivlər</i>
					<i>Ödəmə müddəti tamamlanana qədər</i>
1 yanvarda	(7,836)	(377)	(8,213)	(10)	(1,582)
İl üzrə (xərc)/gəlir	(4,505)	(47)	(4,552)	10	178
31 dekabrda	(12,341)	(424)	(12,765)	–	(1,404)

Aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat müvafiq aktivlərin balans dəyərindən çıxılır. Zəmanətlər və akkreditivlər üçün ehtiyat öhdəliklərin tərkibində qeydə alınır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

24. Xalis haqq və komissiya gəliri

Xalis haqq və komissiya gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Zəmanətlər və akkreditivlər	2,338	1,670
Hesabların açılması və onlara xidmət göstərilməsi	940	850
Nağd pul ilə aparılan əməliyyatlar	866	531
Plastik kart əməliyyatlar xidmətinin göstərilməsi	712	298
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	514	495
Digər	23	2
Haqq və komissiya gəliri	5,393	3,846
Plastik kart əməliyyatlar xidmətinin göstərilməsi	(764)	(304)
Zəmanətlər və akkreditivlər	(635)	(579)
Hesabların açılması və onlara xidmət göstərilməsi	(326)	(262)
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	(113)	(237)
Nağd pul ilə aparılan əməliyyatlar	(8)	(6)
Digər	(4)	(12)
Haqq və komissiya xərci	(1,850)	(1,400)
Xalis haqq və komissiya gəliri	3,543	2,446

25. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər

İşçilər üzrə xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Əmək haqqı və mükafatlar	(5,063)	(4,230)
Sosial siğorta xərcləri	(1,092)	(1,029)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(1,283)	(851)
İşçilər üzrə xərclər	(7,438)	(6,110)

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>
Peşəkar xidmətlər	(1,696)	(1,033)
Xeyriyyə və sponsorluq xərcləri	(1,246)	(1,140)
Əməliyyat lizinqi	(991)	(278)
Reklam	(942)	(526)
Program təminatına çəkilən xərclər	(475)	(341)
Nəqliyyat və ezamiyyət xərcləri	(307)	(446)
Sığorta	(187)	(157)
Dəftərxana ləvaziməti	(115)	(46)
Rabitə	(109)	(99)
Təhlükəsizlik xərcləri	(109)	(90)
Təmir və texniki xidmət	(103)	(51)
Kommunal xərclər	(93)	(49)
Mənfəət vergisi istisna olmaqla vergilər	(77)	(48)
Üzvlilik haqları	(29)	(24)
Nəşriyyat xərcləri	(19)	(23)
Digər xərclər	(233)	(161)
Ümumi və inzibati xərclər	(6,731)	(4,512)

26. Risklərin idarə edilməsi

Ön söz

Öz fəaliyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riski öz növbəsində ticarət və qeyri-ticarət risklərinə bölünür. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə Heyəti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsi üçün məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti risklərin idarə olunmasında ümumi yanaşma, risk strategiyaları və prinsiplərinin təsdiq edilməsi üçün məsuliyyətlidir.

Audit Komitəsi

Audit Komitəsi auditin tapşırığı və strategiyasının təsis və tərtib edilməsi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və Daxili Auditin fəaliyyətinə nəzarət edir.

Rəhbərlik

İdarə Heyəti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Risk Komitəsi

Risk Komitəsi risk strategiyasının işlənilə hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyası, siyasəti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və müvafiq risk qərarlarını idarə və nəzarət edir.

Risklərin idarə olunması

Risklərin idarə olunması departamenti müstəqil nəzarət prosesini təmin etmək məqsədilə risklə bağlı prosedurların tətbiqi və dəstəklənməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili Audit

Daxili audit funksiyası hər il Bankda risklərin idarə olunması proseslərinin audit yoxlamasını apararaq, həm prosedurların münasibliyini, həm də Bankın prosedurlara riayət etməsini yoxlayır. Daxili Audit bütün qiymətləndirmələrin nəticələrini rəhbərliklə müzakirə edir və nəticə və tövsiyələr haqqında Audit Komitəsinə hesabat verir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Ön söz (davamı)

Risklərin ölçülməsi və hesabatçılıq sistemləri

Bankın riskləri həm adı şəraitdə yaranması ehtimal edilən zərəri, həm də statistik modellər əsasında maksimal faktiki zərərlərin qiymətləndirilməsi olan gözlənilməyən zərərləri eks etdirən metoddan istifadə etməklə ölçülür. Modellər keçmiş təcrübədən əldə edilmiş və iqtisadi şəraitləri nəzərə almaqla düzəlişlər edilmiş ehtimallardan istifadə edir. Bundan əlavə, Bank baş verən ehtimal edilməyən ağır hadisələr əslində baş verdiyi təqdirdə daha pis hadisələrin ssenari modellərini hazırlayır.

Risklərin monitorinqi və nəzarət edilməsi ilk önce Bankın müəyyən etdiyi limitlərə əsaslanır. Belə limitlər Bankın biznes strategiyasını və bazar mühitini, eləcə də Bankın qəbul etmək istədiyi risk səviyyəsini eks etdirir və bu zaman əsas diqqət ayrı-ayrı sahələrə yetirilir. Bundan əlavə, Bank bütün risk və əməliyyat növləri üzrə məcmu risk hacmi ilə bağlı olaraq ümumi risk daşımaq qabiliyyətinə nəzarət edir və ölçür.

Bütün fəaliyyət növləri üzrə əldə edilmiş məlumat risklərin təhlil və nəzarət edilməsi və tez aşkar olunması məqsədilə yoxlanılır və işlənilir. Bu məlumat izahlarla birlikdə İdarə Heyətinə, Risk Komitəsinə və hər bir bölmənin rəhbərini təqdim edilir. Hesabata kredit riskinin ümumi hacmi haqqında məlumat, limitlərdən istisnalar və likvidlik əmsalları daxil edilir. Hər ay sənaye sahəsi, müştəri və coğrafi risklər kəsiyində risklər haqqında məlumat təqdim edilir. Baş rəhbərlik hər rüb kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmaq zərurətini müəyyən edir. İdarə Heyəti rübdə bir dəfə risklər haqqında ətraflı hesabat alır, həmin hesabatda isə bankın risklərini qiymətləndirmək və müvafiq qərarlar qəbul etmək üçün bütün zəruri məlumat açıqlanır.

Bankın bütün səviyyələri üçün risklər haqqında xüsusi hesabatlar hazırlanır və paylanır ki, bütün bölmələr geniş, zəruri və aktual məlumatla tanış olmaq imkanını əldə etsinlər.

İdarə Heyəti və Bankın bütün digər müvafiq işçilərinin hər gün keçirilən qısa iclaslarında bazar limitlərinin və likvidliyin dəstəklənməsi, eləcə də risklərlə bağlı digər dəyişikliklər müzakirə olunur.

Risklərin azaldılması

Bank kredit risklərini azaltmaq üçün girovdan fəal istifadə edir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyası

Bu tip risklərin yaranma səbəbləri, biznes tərəfdəşlarının eyni və ya oxşar iş fəaliyyəti ilə məşğul olmasından, iş növünün eyni coğrafi regionda yer almasından, eyni iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olan, iqtisadi və siyasi şərtlərdən asılı olan və bu səbəbdən müqavilələrdə göstərilmiş şərtlərin pozulma ehtimalını artırıran risklər nəzərdə tutulur. Bankın artan fəaliyyətinin xüsusi coğrafi yerlərdə və sənaye sahələrində konsentrasiyası nisbi həssaslığın yaranmasına səbəb ola bilər. Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşməmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfellərin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş kredit və müştəri depozitləri üzrə risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sıfarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdəşları müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikləri üçün Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank kredit riskini ayrı-ayrı biznes tərəfdəşləri və coğrafi və sənaye konsentrasiyaları üzrə Bankın qəbul etməyə hazır olduğu riskin hacmi üzrə limitləri müəyyən etməklə və həmin limitlərə riayət edilməni monitorinq etməklə idarə edir və nəzarət altında saxlayır.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdəşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdəşləri üzrə limitlər kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımi tədbirləri görmək imkanını yaradır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Kreditlə bağlı təzhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yaranır bilər. Müştərilər bu ödənişləri Banka akkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentlər, o cümlədən törəmə alətlər üçün məruz qala biləcəyi maksimal kredit riski, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılışmaların və girov razılışmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan, daha yaxşı onların balans dəyərləri ilə əks etdirilir.

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yaranı bilən maksimal riskin həcmini deyil, cari kredit riskinin həcmini əks etdirir.

Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank yerli bankda hər biri 10,204 min AZN məbləğində olan iki (2011-ci il: sıfır) depozit yerləşdirilmişdir və həmin bankın Bankda hər biri 13,000 min ABŞ dolları məbləğində olan iki depoziti olmuşdur. Yerləşdirilmiş və alınmış depozitlər üzrə illik faiz dərəcəsi, müvafiq olaraq, 3% və 4.75% olmuşdur. Bütün müqavilələr 2013-cü ilin fevral ayında başa çatır. Bu depozitlər 31 dekabr 2012-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim edilmək məqsədilə qarşılıqlı əvəzləşdirilmiş valyuta svoplarından ibarətdir.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bank yerli bankda cəmi 9,892 min AZN məbləğində iki (2011-ci il: sıfır) depozit yerləşdirilmişdir və həmin bankın Bankda cəmi 12,600 min ABŞ dolları məbləğində olan iki depoziti olmuşdur. Yerləşdirilmiş və alınmış depozitlər üzrə illik faiz dərəcəsi 5% olmuşdur. Bütün müqavilələr 2013-cü ilin yanvar ayında başa çatır. Bu depozitlər 31 dekabr 2012-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim edilmək məqsədilə qarşılıqlı əvəzləşdirilmiş valyuta svoplarından ibarətdir.

Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın daxili kredit reytinqləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytinqi sistemine əsaslanaraq konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

<i>Qeydlər</i>	<i>Vaxtı keçmiş və dəyərsizləşməmiş</i>			<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş 2012</i>	<i>Fərdi şəkil-də dəyərsizləşmiş 2012</i>	<i>Cəmi 2012</i>
	<i>Yüksək reytinq 2012</i>	<i>Standart reytinq 2012</i>	<i>Qeyri-standart reytinq 2012</i>			
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	—	14,960	—	—	14,960
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	287,379	36,320	—	—	323,699
Banklara verilmiş kreditlər	10	—	1,000	—	—	1,000
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		236,725	—	—	25,891	262,616
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		19,651	—	—	570	20,221
Cəmi	543,755	52,280	—	—	26,461	622,496

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Qeydlər	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsiz- ləşməmiş 2011	Fərdi şəkil- də dəyərsiz- ləşmiş 2011	Cəmi 2011
	Yüksək reyting 2011	Standart reyting 2011	Qeyri- standart reyting 2011			
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7	26,932	–	–	–	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	–	24,684	–	–	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	209,004	303	–	–	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	10	–	1,500	–	–	1,500
Müşterilərə verilmiş kreditlər	11					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		228,134	–	–	13,836	241,970
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		4,357	–	–	442	4,799
Cəmi	468,427	26,487	–	–	14,278	509,192

Bank tərəfindən kreditlərlə bağlı aktivlərin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişdir:

Yüksək reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti əla qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Standart reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti yaxşı qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Qeyri-standart reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında gecikmələr olmayan və maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşmiş – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş – bura dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi və qeyri-kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Siyasətinə uyğun olaraq Bank kredit portfeli daxilində reytingləri dəqiq və ardıcıl şəkildə tətbiq etməlidir. Bu mövcud risklərin məqsədli idarə olunması, habelə kredit risklərinin hacmlərini bütün fəaliyyət növləri, coğrafi bölgələr və məhsullar üzrə müqayisə edilməsi imkanını təmin edəcəkdir. Reyting sistemi biznes tərəfdaşlarının qiymətləndirilməsi üçün əsas ilkin məlumat olan bir sıra maliyyə-analitik metodlara, eləcə də işlənmiş bazar məlumatlarına əsaslanır. Bütün daxili risk kateqoriyaları Bankın reyting siyasətinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Verilən reytinglər müntəzəm qaydada qiymətləndirilir və yenidən baxılır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kreditlərin dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınan əsas amillərə aşağıdakılardaxildir: əsas məbləğlərin və faizlərin ödənilməsinin 90 gündən artıq müddətdə gecikdirilib-gecikdirilməməsi, biznes tərəfdəşlarının pul vəsaitlərinin hərəkətlərində çətinliklər haqqında məlumatın olub-olmaması, kredit reytinqlərinin aşağı düşməsi və ya müqavilənin ilkin şərtlərinin pozulması. Bank dəyərsizləşmə baxımından iki səviyyədə qiymətləndirmə aparır: fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar və məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar.

Fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Bank fərdi olaraq mühüm olan hər bir kredit və ya avans üzrə tələb olunan ehtiyatları fərdi şəkildə müəyyən edir. Ehtiyatların məbləği müəyyən edildiyi zaman aşağıdakı amillər nəzərə alınır: biznes tərəfdəşinin biznes-planının dayanıqlığı, onun maliyyə çətinlikləri yarandığı təqdirdə fəaliyyət nöticələrini təkmilləşdirmek qabiliyyəti, proqnozlaşdırılan mədaxillər və müflislik halında gözlənilən dividend ödənişləri, maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi imkanı, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin müddətləri. Gözlənilməyən hadisələr daha yaxın diqqət yetirilməsini tələb etdiyi hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmə zərərləri hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Fərdi olaraq mühüm olmayan müştərilərə verilmiş kreditlərin (o cümlədən kredit kartları, ipoteka kreditləri və girovsuz istehlakçı kreditlərinin) və fərdi olaraq mühüm olan, lakin fərdi şəkildə dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutlar olmayan kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatlar Məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər bir hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfeli ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirmə zamanı fərdi şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübut olmayanda da portfelin dəyərsizləşməsi müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə zərərləri aşağıdakı məlumatları nəzərə almaqla müəyyən edilir: portfel üzrə tarixi zərərlər, cari iqtisadi şəraitlər, zərərin çəkilməsi ehtimal edilən andan həmin zərərin dəyərsizləşmə üzrə fərdi şəkildə qiymətləndirilən dəyərsizləşmə zərərini tələb etməsi müəyyən edildiyi anadək təxmini müddət və gözlənilən mədaxillər və aktiv dəyərsizləşdikdən sonra dəyərin bərpa edilməsi. Bölmə rəhbərliyi bir ilədək ola bilən bu müddətin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bundan sonra dəyərsizləşmə ehtiyatı kredit rəhbərliyi tərəfindən Bankın ümumi siyasətinə uyğunluq baxımından yoxlanılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivlər kreditlərlə eyni şəkildə qiymətləndirilir və ehtiyat ayrıılır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Bankın pul aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi cəmləşmə belədir:

	31 dekabr 2012-ci il				31 dekabr 2011-ci il			
			MDB və digər qeyri- İƏİT dövlətləri				MDB və digər qeyri- İƏİT dövlətləri	
	Azərbaycan	İƏİT	Cəmi	Azərbaycan	İƏİT	dövlətləri	Cəmi	
Maliyyə aktivləri:								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	50,026	1,801	16,699	68,526	24,323	10,707	75	35,105
Ticarət qiymətli kağızları	14,180	—	—	14,180	20,483	4,226	27	24,736
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	—	—	—	—	26,932	—	—	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	14,622	338	—	14,960	19,662	336	4,686	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	287,379	—	36,320	323,699	209,307	—	—	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	1,000	—	—	1,000	1,500	—	—	1,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər	266,923	—	7,218	274,141	234,004	—	—	234,004
Digər maliyyə aktivləri	242	—	—	242	174	107	—	281
	634,372	2,139	60,237	696,748	536,385	15,376	4,788	556,549
Maliyyə öhdəlikləri:								
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,894	—	4,151	35,045	30,896	—	—	30,896
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	457,067	—	—	457,067	371,499	—	—	371,499
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	—	30,935	—	30,935	—	14,107	—	14,107
Digər maliyyə öhdəlikləri	4,235	38	—	4,273	1,366	15	—	1,381
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğlər	—	—	—	—	2,645	—	—	2,645
	492,196	30,973	4,151	527,320	406,406	14,122	—	420,528
Xalis aktivlər	142,176	(28,834)	56,086	169,428	129,979	1,254	4,788	136,021

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adı və ya fövqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik mövcud minimal bank əmanətləri məbləğindən əlavə müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini təmin etmişdir və bundan əlavə likvidliyi nəzərə almaqla aktivləri idarə edir və gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin və likvidliyin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Bu proses gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərinin qiymətləndirilməsini və tələb olunduqda əlavə maliyyələşdirmə əldə etmək üçün istifadə edilə bilən yüksək keyfiyyətli təminatın mövcudluğunu daxil edir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satıla bilən yüksək tələbatlı növbə-növ aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-da mütləq ehtiyat yerləşdirmiş və onun məbləği cəlb edilmiş müştəri əmanətlərinin səviyyəsindən asılıdır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nin təyin etdiyi müəyyən likvidlik əmsallarına əsaslanır. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2012-ci il, %</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il, %</i>
Ani likvidlik əmsalı (ARMB minimum 30% tələb edir) (bir gün ərzində alınacaq və ya satılacaq aktivlər/tələb əsasında ödənilən öhdəliklər)	114	125

Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təhlili

Aşağıdakı cədvəldə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilmiş hesab olunur. Bununla bərabər Bank gözləyir ki, məşterilərin çoxu Bank ödənişi aparmalı olduğu ən tez tarixdə ödənişi tələb etməyəcək və cədvəl keçmiş müddətlər üçün əmanətlərin tələb edilməsi haqqında məlumat əsasında Bankın hesablaşdığı gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərini eks etdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri	<i>3 aydan az</i>	<i>3-12 ay</i>	<i>1-5 il</i>	<i>5 ildən çox</i>	<i>Cəmi 2012</i>
31 dekabr 2012-ci il					

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı,
banklar və dövlət fondları qarşısında

öhdəliklər	6,124	4,996	19,323	5,974	36,417
Müşterilər qarşısında öhdəliklər	372,670	72,709	13,511	–	458,890
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	9,382	12,298	8,479	2,037	32,196
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,933	340	–	–	4,273
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	392,109	90,343	41,313	8,011	531,776

Maliyyə öhdəlikləri	<i>3 aydan az</i>	<i>3-12 ay</i>	<i>1-5 il</i>	<i>5 ildən çox</i>	<i>Cəmi 2011</i>
31 dekabr 2011-ci il					

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı,
banklar və dövlət fondları qarşısında

öhdəliklər	3,485	10,131	17,547	1,094	32,257
Müşterilər qarşısında öhdəliklər	300,805	53,831	24,527	–	379,163
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	6,331	8,018	–	–	14,349
Digər maliyyə öhdəlikləri	159	1,222	–	–	1,381
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğlər	2,645	–	–	–	2,645
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	313,425	73,202	42,074	1,094	429,795

Aşağıdakı cədvəldə Bankın müqavilə ilə nezərdə tutulmuş müddəti tamamlanmış maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəlikləri göstərilir:

	<i>3 aydan az</i>	<i>3-12 ay</i>	<i>1-5 il</i>	<i>Qeyri-müəyyən</i>	<i>Cəmi</i>
31 dekabr 2012-ci il	49,153	33,595	7,277	17,270	107,295
31 dekabr 2011-ci il	31,648	19,844	5,151	–	56,643

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerinə yetirilməsi tələb olunmayacaqdır.

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi (davamı)**

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asildir. Bir il müddətində aidiyyəti olan şəxslərin təşkilatlarından alınmış iri əmanotların cəmləşməsi mövcuddur. Bu vəsaitlərin iri məbləğdə çıxarılması Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, yaxın gələcəkdə Bankın maliyyələşdirməsi həmin səviyyədə saxlanacaq və bu vəsaitləri çıxarmaq zərurəti yaranarsa, Bank əvvəlcədən bildiriş alacaq və lazımı ödənişləri aparmaq məqsədilə tez satılan aktivlərini sata biləcək.

Ödəmə müddətlərində fərqlərin təhlili cari hesablarda tarixi sabitliyi əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdağı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılırdı. Bu qalıqlar yuxarıdağı cədvəllərdə üç aydan az müddət ərzində ödənilməli məbləğlərə daxil edilmişdir.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski – sistemlərin nasazlığı, işçilərin sehvi, saxtakarlığı və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə gətirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini güman edə bilməz, lakin Bank bu riskləri nəzarət sistemi və potensial risklərin izlənməsi və onlarla bağlı tədbirlərin görülməsi yolu ilə idarə edə bilər. Nəzarət sisteminə vəzifələrin səmərəli bölünməsi, daxil olma, təsdiq etmə və tutuşdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi, valyuta məzənnələri və pay alətlərinin qiymətləri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd eleməsi riskidir. Bank bazar riskini həssaslıq təhlilində istifadə etməklə idarə edir. Bankın iri bazar riski təmərküzləri yoxdur.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzlaşması/bahalaşması riskidir. Aşağıdakı cədvəldə Bankın əməliyyatlar haqqında hesabatının, digər dəyişkən göstəricilərin sabit qalması şərti ilə, faiz dərəcəsində mümkün dəyişikliklərə qarşı həssaslığı təqdim olunur.

Cari ilin mənfəətinin həssaslığı 31 dekabr 2012-ci il tarixinə dəyişən faiz dərəcəli qeyri-ticarət maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri əsasında hesablanmış bir il üçün xalis faiz gəliri üzrə faiz dərəcəsində ehtimal edilən dəyişikliklərin təsiridir. Kapitalın həssaslığı gölərlilik yüksələndirilməsindən paralel kənarlaşmaların olması fərziyyəsi əsasında faiz dərəcələrində ehtimal edilən dəyişikliklərin 31 dekabr 2012-ci il tarixinə müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməklə hesablanması. Bununla bərabər, yerli bazarda satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinin faiz dərəcəsi alış və ya satış zamanı həmin qiymətli kağızlar üzrə hesablanmış endirimə və ya əlavəyə (alınmış və ya satılmış qiymətli kağızların faktiki qiymətinə daxil edilir) əsaslandığı üçün, müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinə tətbiq edilən dərəcələrdə hər hansı dəyişikliklər kapitala heç bir təsir göstərmir.

Valyuta riski

Valyuta riski – maliyyə alətinin dəyərinin xarici valyuta dərəcələrində dəyişikliklərə görə tərəddüd etməsi riskidir. Bank özünün konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatına və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatma qüvvədə olan xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin təsir göstərməsi riskinə məruzdur.

Aktivlərin və öhdəliklərin idarə edilməsi komitəsi valyuta riskini AZN devalvasiyasının və digər makroiqtisadi göstəricilərin qiymətləndirilmiş əsasında açıq valyuta vəziyyətini idarə etməklə idarə edir. Bu Banka valyuta dərəcələrinin milli valyutaya qarşı əhəmiyyətli dəyişməsindən zərərləri minimallaşdırmaq imkanını verir. ARMB-nin tələblərinə uyğunlaşmaq məqsədilə xəzinədarlıq Bankın açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Valyuta riski (davamı)

31 dekabr 2012-ci ildə Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyuta	2012-ci il cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	38,584	9,304	3,422	17,216	68,526
Ticarət qiymətli kağızları	14,180	—	—	—	14,180
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	12,013	2,845	102	—	14,960
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	287,379	36,320	—	—	323,699
Banklara verilmiş kreditlər	1,000	—	—	—	1,000
Müştərilərə verilmiş kreditlər	198,251	31,178	44,712	—	274,141
Digər maliyyə aktivləri	92	34	113	3	242
Cəmi maliyyə aktivləri	551,499	79,681	48,349	17,219	696,748
Maliyyə öhdəlikləri					
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,766	2	4,277	—	35,045
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	402,070	30,954	23,957	86	457,067
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	—	12,254	18,681	—	30,935
Digər maliyyə öhdəlikləri	3,950	193	128	2	4,273
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	436,786	43,403	47,043	88	527,320
Xalis maliyyə mövqeyi	114,713	36,278	1,306	17,131	169,428

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyuta	2011-ci il cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	13,683	14,660	1,755	5,007	35,105
Ticarət qiymətli kağızları	20,483	3,382	834	37	24,736
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	26,932	—	—	—	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbleğlər	7,776	2,455	14,453	—	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	209,307	—	—	—	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	1,500	—	—	—	1,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər	193,709	23,815	16,480	—	234,004
Digər maliyyə aktivləri	71	30	179	1	281
Cəmi maliyyə aktivləri	473,461	44,342	33,701	5,045	556,549
Maliyyə öhdəlikləri					
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,892	3	1	—	30,896
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	307,409	39,583	24,496	11	371,499
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	—	5,114	8,993	—	14,107
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,329	41	11	—	1,381
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbleğlər	2,645	—	—	—	2,645
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	342,275	44,741	33,501	11	420,528
Xalis maliyyə mövqeyi	131,186	(399)	200	5,034	136,021

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Valyuta riski (davamı)

Valyuta riskinə həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə Bankın ABŞ dollarının və Avronun AZN-ə qarşı 10% artması və ya azalmasına həssaslığı göstərilir. 10% dərəcəsi – baş rəhbərliyə valyuta riski haqqında daxili hesabatlar veriləndə istifadə edilən həssaslıq dərəcəsidir və rəhbərlik tərəfindən xarici valyuta məzənnələrində mümkün dəyişikliyin qiymətləndirilməsini təmsil edir. Həssaslıq təhlilinə yalnız xarici valyuta ilə ifadə edilmiş mövcud monetar maddələr daxildir və onların dövrünə sonunda çevrilməsi zamanı valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik edilir. Həssaslıq təhlilinə xarici kreditlər, eləcə də kreditin verildiyi valyuta kredit verənin və ya borc alanın valyutasından fərqli olanda, Bank daxilində xarici əməliyyatlara kreditlər daxildir.

31 dekabr 2012-ci il və 2011-ci il tarixlərində aktivlərin dəyərləri əsasında vergidən əvvəl mənfəətə təsir:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>		<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	
	<i>AZN/ABŞ dolları</i> +10%	<i>AZN/ABŞ dolları</i> -10%	<i>AZN/ABŞ dolları</i> +10%	<i>AZN/ABŞ dolları</i> -10%
Vergidən əvvəl mənfəətə təsir	(3,628)	3,628	40	(40)
<i>31 dekabr 2012-ci il</i>				
	<i>AZN/EUR</i> +10%	<i>AZN/EUR</i> -10%	<i>AZN/EUR</i> +10%	<i>AZN/EUR</i> -10%
	(130)	130	(20)	20

27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Bank aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1: oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarda müəyyən edilmiş (düzəliş edilməmiş) qiymətlər;
- Səviyyə 2: uçota alınmış ədalətli dəyərə birbaşa və ya dolayısı ilə əhəmiyyətli təsir göstərən, bazarda müşahidə edilən ilkin məlumatlardan istifadə edən digər mexanizmlər və
- Səviyyə 3: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan ilkin məlumatlardan istifadə edən mexanizmlər.

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə uçota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>Səviyyə 1</i>	<i>Səviyyə 2</i>	<i>Səviyyə 3</i>	<i>Cəmi</i>
Maliyyə aktivləri				
Ticarət qiymətli kağızları	14,180	–	–	14,180
Satış üçün mövcud olan investisiyalar	323,699	–	–	323,699
	<u>337,879</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>337,879</u>
<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Səviyyə 1</i>	<i>Səviyyə 2</i>	<i>Səviyyə 3</i>	<i>Cəmi</i>
Maliyyə aktivləri				
Ticarət qiymətli kağızları	24,213	523	–	24,736
Satış üçün mövcud olan investisiyalar	209,307	–	–	209,307
	<u>233,520</u>	<u>523</u>	<u>–</u>	<u>234,043</u>

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Ədalətli dəyərlə qeydə alınmış maliyyə alətləri

Aşağıda qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə ədalətli dəyərlə qeydə alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi təsvir olunur. Buraya alətləri qiymətləndirirkən bazar iştirakçılarının edəcəyi fərziyyələrin Bank tərəfindən qiymətləndirilməsi daxildir.

Sabit dərəcəli maliyyə alətləri

Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan müəyyən dərəcəli maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilk dəfə tanındığı zaman bazar faiz dərəcələrinin analoji maliyyə alətləri üçün təklif edilmiş cari bazar dərəcələri ilə müqayisə edilməsi yolu ilə qiymətləndirilir. Müəyyən faizli depozitlərin qiymətləndirilmiş ədalətli dəyəri analoji kredit riski və ödəmə müddəti olan borclar üçün pul bazarda qüvvədə olan diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəketləri əsasında hesablanır. Birjada buraxılmış borc alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə əsaslanır. Buraxılmış istiqrazlar üçün bazar qiymətləri mövcud olmayanda ödəniş tarixinədək qalan müddəti nəzərə almaqla cari faiz dərəcəsi ilə gəlirlilik əyrisi əsasında diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəketləri modeli istifadə edilir.

Ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Bankın konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir:

	Balans dəyəri 31 dekabr 2012-ci il	Ədalətli dəyər 31 dekabr 2012-ci il	Tanınmamış gəlir/(zərər) 31 dekabr 2012-ci il	Balans dəyəri 31 dekabr 2011-ci il	Ədalətli dəyər 31 dekabr 2011-ci il	Tanınmamış gəlir/(zərər) 31 dekabr 2011-ci il
<i>Maliyyə aktivləri</i>						
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	68,526	68,526	–	35,105	35,105	–
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	14,960	14,960	–	24,684	24,684	–
Banklara verilmiş kreditlər	1,000	1,000	–	1,500	1,500	–
Müştərilərə verilmiş kreditlər	274,141	274,141	–	234,004	234,004	–
İnvestisiya əmlakı	2,000	1,997	(3)	2,000	1,920	(80)
<i>Maliyyə öhdəlikləri</i>						
Azərbaycan						
Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	35,045	35,045	–	30,896	30,896	–
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	457,067	457,067	–	371,499	371,499	–
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	30,935	30,935	–	14,107	14,107	–
Realizasiya edilməmiş ədalətli dəyərdə cəmi tanınmamış dəyişiklik			(3)			(80)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxminini bərabər olan aktivlər

Tez satılı bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal müddətli depozitlər, ödəmə müddəti müəyyən edilməmiş əmanət hesabları və dəyişən dərəcəli maliyyə alətlərinə də tətbiq edilir.

Müəyyən və dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri

Birjada alınıb-satılan borc alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə əsaslanır. Birjada alınıb-satılan borc alətlərinin ədalətli dəyəri oxşar şərtlər, kredit riski və qalan müddəti olan borc aləti üçün mövcud olan cari dərəcələri istifadə etməklə gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont edərək qiymətləndirilir.

28. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə aktivlər və öhdəliklər onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə təhlil edilir. Bankın müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş diskont edilməmiş ödəmə öhdəliyi “Risklərin idarə edilməsi” adlı 26-ci Qeyddə göstərilir.

	31 dekabr 2012-ci il			31 dekabr 2011-ci il		
	I il ərzində	I ildən artıq	Cəmi	I il ərzində	I ildən artıq	Cəmi
Pul vəsaitleri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	68,526	—	68,526	35,105	—	35,105
Ticarət qiymətli kağızları	4,915	9,265	14,180	24,736	—	24,736
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	—	—	—	26,932	—	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	14,960	—	14,960	24,684	—	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	106,550	217,149	323,699	46,419	162,888	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	1,000	—	1,000	1,500	—	1,500
Müşterilərə verilmiş kreditlər	139,827	134,314	274,141	131,657	102,347	234,004
İnvestisiya əmlakı	—	2,000	2,000	—	2,000	2,000
Əmlak və avadanlıqlar	—	8,900	8,900	—	4,216	4,216
Qeyri-maddi aktivlər	—	2,278	2,278	—	1,842	1,842
Cari mənfəət vergisi aktivləri	—	—	—	112	—	112
Digər aktivlər	7,222	4,169	11,391	6,975	2,467	9,442
Cəmi aktivlər	343,000	378,075	721,075	298,120	275,760	573,880
 Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	4,923	30,122	35,045	12,812	18,084	30,896
Müşterilər qarşısında öhdəliklər	442,247	14,820	457,067	349,005	22,494	371,499
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	21,229	9,706	30,935	14,107	—	14,107
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri	484	—	484	—	—	—
Təxirə salılmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	2,327	—	2,327	758	—	758
Zəmanətlər və digər akkreditivlər	967	—	967	1,404	—	1,404
Digər öhdəliklər	5,857	45	5,902	3,343	45	3,388
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	—	—	—	2,645	—	2,645
Cəmi öhdəliklər	478,034	54,693	532,727	384,074	40,623	424,697
Xalis	(135,034)	323,382	188,348	(85,954)	235,137	149,183

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

28. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili (davamı)

Satış üçün mövcud olan qiymətli kağızların (Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış, uzunmüddətli kimi təsnif edilan qiymətli kağızlar) yüksək lavidliyini nəzərə alaraq, mənfi fərqli Bankın likvidlik vəziyyətinə təsir göstərməyəcəkdir.

Azərbaycan hökuməti və beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının təsis etdiyi proqramlar istisna olmaqla, Azərbaycanda ümumiyyətlə uzunmüddətli kreditlər yoxdur. Bundan əlavə, ödəmə müddətləri üzrə təhlil cari hesabların tarixi sabitliyini eks etdirmir. Tarixən onların satılmasında yuxarıdağı cədvəldə göstərilən müddətdən çox vaxt tələb olunurdu. Bu qalıqlar yuxarıdağı cədvəllərdə tələb əsasında ödənilən məbləğlərə daxil edilir. Ticarət qiymətli kağızları tələb əsasında ödənilən aktivlər kimi göstərləsə də, bu aktivlərin tələb əsasında satılması maliyyə bazarının şəraitlərindən asılıdır. Əhemmiliyətli qiymətli kağızlar mövqeyi qısa zamanda qiymətə mənfi təsir göstərmədən satıla bilməz.

29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar

24 sayılı “Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar” MHBS-na uyğun olaraq tərəflər bu halda aidiyyəti hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Hər bir potensial aidiyyəti tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

Aidiyyəti olan şəxslər arasında əməliyyatlar aidiyyəti olmayan şəxslər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmır.

Aidiyyəti olan şəxslərə əməliyyatların həcməri, ilin sonunda qalıq balansları və il üzrə əlaqəli xərc və gəlir aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2012-ci il					31 dekabr 2011-ci il				
	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan əsas şirkət mütəssis-salar rəhbərlik heyəti			Sair	Cəmi	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan əsas şirkət mütəssis-salar rəhbərlik heyəti		
		Əsas şirkət	mütəssis-salar	rəhbərlik heyəti				Əsas şirkət	mütəssis-salar	rəhbərlik heyəti
1 yanvara kredit qalığı, ümumi	16	21,904	299	—	22,219	—	21,242	234	—	21,476
1 yanvara hesablanmış faiz gəliri	—	85	5	—	90	—	85	2	—	87
İl ərzində verilmiş kreditlər	4	8,092	709	4	8,809	16	1,724	547	—	2,287
İl ərzində kredit ödəmələri	—	(21,245)	(542)	(4)	(21,791)	—	(1,147)	(484)	—	(1,631)
Faiz hesablamaları	3	36	4	—	43	—	85	5	—	90
31 dekabrda kredit qalığı, ümumi	23	8,872	475	—	9,370	16	21,989	304	—	22,309
Cıxılsın: 31 dekabra olan dəyərsizləşmə ehtiyatı	—	(64)	(3)	—	(67)	—	(192)	(5)	—	(197)
31 dekabrda kredit qalığı, xalis	23	8,808	472	—	9,303	16	21,797	299	—	22,112
Kreditlər üzrə faiz gəliri	2	3,519	37	—	3,558	1	2,548	27	—	2,576

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar (davamı)

	31 dekabr 2012-ci il					31 dekabr 2011-ci il				
	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Sair	Cəmi	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Sair	Cəmi
1 yanvara depozitlər	47,560	7,000	375	62,593	117,528	52,701	6,800	301	50,691	110,493
1 yanvara hesablanmış faiz xərci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
İl ərzində alınmış depozitlər	15,200	6,114	—	174,231	195,545	40,200	13,800	76	78,681	132,757
İl ərzində ödənilmiş depozitlər	(15,205)	(7,914)	(1)	(145,031)	(168,151)	(45,341)	(13,600)	(2)	(66,779)	(125,722)
Faiz hesablamaları	63	30	—	148	241	—	—	—	—	—
31 dekabrá depozitlər	47,618	5,230	374	91,941	145,163	47,560	7,000	375	62,593	117,528
 31 dekabrdə cari hesablar	 7,139	 54,841	 219	 166,900	 229,099	 5,339	 61,162	 77	 84,363	 150,941
Depozitlər üzrə faiz xərci	(3,872)	(409)	(35)	(4,105)	(8,421)	(3,802)	(471)	(28)	(2,732)	(7,033)
Verilmiş zəmanətlər	—	35	—	—	35	—	32	—	—	32
Verilmiş akkreditivlər	—	36	—	—	36	—	—	—	—	—
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	71	6,139	118	15	6,343	75	340	100	15	530
Haqq və komissiya gəliri	45	623	1	49	718	21	756	1	60	838
Digər əməliyyat xərcləri	—	(817)	—	(70)	(887)	—	(413)	—	(70)	(483)

Əsas rəhbərlik heyətinə ödəniləcək məbləğlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci ildə başa çatan il	31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il
Əmək haqqı və digər ödənişlər	(1,804)	
Sosial siğorta məsrəfləri	(351)	
Əsas rəhbərlik heyətinə ödənişlər	(2,155)	
	(1,775)	

30. Kapitalın adekvatlığı

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığı, digər metodlarla yanaşı, ARMB-1 tərəfindən təyin edilmiş kapitalın adekvatlığı normativindən istifadə etməklə nəzarət edir.

Keçmiş il ərzində Bank bütün kənardan müəyyən edilmiş kapital tələblərinə tam əməl etmişdir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasetinin əsas məqsədi – Bankda kapitalla bağlı müəyyən olunmuş xarici tələblərin yerinə yetirilməsinin, habelə fəaliyyətin həyata keçirilməsi və səhmdar dəyərinin maksimal artırılması məqsədilə yüksək kredit reytinqinin və kapitalın adekvatlığı reytinqlərinin dəstəklənməsinin təmin edilməsidir.

Bank iqtisadi şərait və fəaliyyətinin risk xüsusiyyətləri dəyişikcə kapital strukturunu idarə edir və müvafiq düzəlişlər aparır. Kapitalın strukturunu saxlamaq və ya bu strukturda düzəlişlər etmək məqsədilə Bank səhmdarlara dividend ödənişləri məbləğində düzəlişlər edə, kapitalı səhmdarlara qaytara və ya kapital qiymətli kağızlarını buraxa bilər. Keçən illərlə müqayisədə məqsəd, siyaset və proseslərdə ciddi dəyişikliklər baş verməmişdir.

30. Kapitalın adekvatlığı (davamı)

ARMB kapital adekvatlığı əmsalı

ARMB banklardan nizamlayıcı kapital üçün kapitalın minimal adekvatlıq əmsalını risk dərəcəsi üzrə ölçülülmüş aktivlərin 12%-i dərəcəsində saxlamağı tələb edir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Bankın bu əsasla kapitalın adekvatlıq əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2012-ci il</i>	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>
1 dərəcəli kapital	165,809	131,301
2 dərəcəli kapital	18,403	15,944
Çıxılsın: Kapitaldan tutulmalar	<u>(18,893)</u>	<u>(1,841)</u>
Cəmi kapital	165,319	145,404
Risk dərəcəsi üzrə ölçülülmüş aktivlər	490,752	337,840
Kapitalın adekvatlığı əmsalı	34%	43%